

CULTUURPLAN ALMERE 2019-2024

Cultuur verrijkt, verbindt en versterkt

Tussentijdse evaluatie april 2022

Gemeente Almere

Foto voorpagina: Voorstelling Nu van Suburbia.

FOTO: MAARTEN FEENSTRA

Wethouder Hilde van Garderen opent de Baltimore Bend in Almere Buiten.

VOORWOORD

Cultuur heeft veel waarde voor een stad. Een eigen intrinsieke en artistieke waarde; cultuur ontroert, zet aan tot denken en geeft vorm aan de wereld. Het draagt bij aan je eigen creativiteit en geeft ons daarmee verbeeldingskracht om de wereld om ons heen opnieuw te zien en te ervaren. Cultuur heeft ook een maatschappelijke en economische waarde. Het verbindt mensen en zet aan tot ontmoetingen. Cultuur maakt een stad bruisend en levendig, het is een katalysator voor de stedelijke economie en speelt een belangrijke rol bij stedelijke vernieuwing. Cultuur schept de voorwaarden voor een stad waar bewoners met plezier wonen en waar bezoekers graag op afkomen. Het culturele aanbod in een stad is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor nieuwe bewoners én bedrijven.

Met de vaststelling van het Cultuurplan Almere 2019-2024 hebben college en raad ervoor gekozen om structureel te investeren in cultuur en daarmee kwaliteit toe te voegen aan de stad. In het Cultuurplan hebben we een richting bepaald en een koers uitgezet om cultuur te versterken in Almere. Het is daarmee een oproep aan onszelf, aan onze partners en aan iedereen in Almere: De stad maken we samen.

De ambities van het Cultuurplan zijn groot en nog niet voltooid. In de afgelopen twee jaar heeft corona het culturele leven lange tijd stilgelegd. In de hele samenleving en ook in Almere heeft dit grote gevolgen gehad. Het maken, deelnemen aan en meemaken van cultuur was lange tijd onmogelijk of heel beperkt. Voor een ondernemende sector, voor een groot deel afhankelijk van publiek en publieksinkomsten, is dat een grote slag. Gelukkig hebben wij de Almeerse cultuursector kunnen ondersteunen met het Coronapakket Cultuur Almere. Corona heeft onderstreept hoe belangrijk en waardevol cultuur is voor verbinding, ontmoeting en vormgeving van onze stad. Investeren in cultuur is en blijft noodzakelijk.

We staan in maart 2022 aan het eind van de collegeperiode, het begin van een nieuwe bestuursperiode en we zijn halverwege de uitvoering van het Cultuurplan 2019-2024. Tijd om terug te kijken naar wat er bereikt is en vooruit te kijken naar wat er nog nodig is.

Ik ben er trots op om als wethouder Cultuur het boegbeeld te zijn van onze stedelijke culturele ambitie. Om samen met onze culturele partners, en alle andere ondernemers uit de stad, de stad mooier, beter en leefbaarder te maken voor onze bewoners door meer cultuur aan toe te voegen. We hebben onmiskenbaar veel bereikt. Maar we krijgen ook steeds beter zicht op wat er nog nodig is om het culturele aanbod en de culturele voorzieningen op het peil te brengen dat past bij onze groeiende stad.

En juist daarover voeren we graag het gesprek met de raad, met de stad, met onze partners, om samen te kijken waar we de koers, die we drie jaar geleden hebben vastgesteld, moeten aanscherpen.

Hilde van Garderen
Wethouder Cultuur

FOTO: REBAKKA MEL

Eerste gemeentelijk monument: het voormalige politiebureau aan het Bivak in Almere Haven.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	6
Terugblik 2019-2021	7
# Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij	8
# Cultuur krijgt de ruimte om te groeien	14
# Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere	20
Corona	26
Koers 2022-2024	28
# Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij	30
# Cultuur krijgt ruimte om te groeien	32
# Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere	34
Toelichting	38
Cultuurkaarten	39
Financieel kader	40
Monitor cultuurparticipatie	44
Communicatie met de stad	48
Communicatie met de raad	50
Colofon	52

INLEIDING

Onze cultuurvisie, Cultuur verrijkt, verbindt en versterkt Almere, is gebaseerd op de intrinsieke en artistieke waarde van cultuur. Cultuur voegt ook economische en maatschappelijke waarde aan de stad toe. Cultuur is een ontwerpende en een verbindende factor in de stad: architecten, stedenbouwkundigen en beeldend kunstenaars ontwerpen de stad en de openbare ruimte, terwijl creatieve mensen, bedrijven, cultureel ondernemers met elkaar en met bewoners de culturele identiteit van onze stad vormgeven. Cultuur bloeit waar de overheid ruimte en vertrouwen biedt.

Deze cultuurvisie hebben we vastgelegd in het cultuurplan Almere 2019-2024 en vertaald in drie ambities:

- # Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij**
- # Cultuur krijgt de ruimte om te groeien**
- # Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere**

Voor elk van deze ambities formuleerden wij 3 doelstellingen. Deze zijn in het Cultuurplan weer vertaald in acties voor de eerste drie jaar 2019-2021.

In het hoofdstuk TERUGBLIK 2019-2021 beschrijven we wat er gerealiseerd is. In het hoofdstuk CORONA geven we een overzicht van de maatregelen die wij genomen hebben om de sector te ondersteunen. In het hoofdstuk KOERS 2022-2024 reflecteren we op waar we staan en wat er de komende 3 jaar nog te doen staat om de ambities uit het Cultuurplan verder te brengen.

In de tekst wordt regelmatig verwezen naar de TOELICHTING, waar de achtergrondgegevens op inzichtelijke wijze gepresenteerd worden.

FOTO: ILJA LAMMERS

TERUGBLIK 2019-2021

We volgen in deze terugblik de ambities, doelstellingen en acties zoals vastgesteld in het Cultuurplan. Tussentijds hebben wij de raad geïnformeerd over de uitvoering van het beleid door middel van raadsinformatiebrieven. Ook hebben we, regelmatig samen met

Cultuurfonds Almere, de cultuursector en de stad betrokken door middel van nieuwsbrieven, bijeenkomsten live en online en Cultuurspecials in de Stadhuis-aan-huis-bijlage in Almere Deze Week. Een overzicht hiervan is te vinden in de TOELICHTING.

Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij

Onze ambitie

Wij willen dat elke Almeerder toegang heeft tot cultuur en ook actief mee kan doen. Met dichtbij bedoelen we een aantrekkelijk culturaanbod dat voor iedereen toegankelijk is, en we bedoelen ook letterlijk dichtbij; culturele ontmoetings- en werkplekken in je eigen stadsdeel, om de hoek of in je buurt. In Almere, waar een groot deel van de kinderen cultuurdeelname niet van huis uit meekrijgt, vinden wij cultuureducatie van het grootste belang.

DOELSTELLINGEN EN ACTIES 2019-2021

1. **Cultuureducatie voor ieder kind**

Stimuleren van cultuureducatie op de peuterspeelzalen en voorscholen

Stimuleren dat aanbod wordt ontwikkeld door culturele partners dat aansluit bij de vraag van de scholen

2. **Elke Almeerder kan meedoen**

Drempels worden weggehaald

Meer ruimte voor amateurkunst

3. **Cultuur in elk stadsdeel**

Maatwerk voor meer cultuur per stadsdeel

Meer culturele programmering in de openbare ruimte

1. Cultuureducatie voor ieder kind

Starten op de voorschool

In 2018/2019 kon het peuter-kunsthuis festival 2turvenhoog (zelf al 22 jaar oud) het programma Jong Beginnen opnieuw opstarten in Almere in samenwerking met het onderwijs. Kunstenaars zijn een tijd te gast in de voorschool waar ze werken met peuters en pedagogisch medewerkers aan projecten die weer te zien zijn op het festival. Het programma is zeer succesvol en wordt ook de komende twee jaar vanuit het onderwijs gefinancierd.

Landelijke voorloper: Studio VMBO

Collage, BonteHond en Fleck Flevoland ontwikkelden in de afgelopen twee jaar het landelijke proeftuinproject Studio VMBO. De unieke methode die zij samen met de scholen ontwikkelden is in een toolkit beschikbaar voor alle Nederlandse vmbo-scholen. De toolkit werd op 29 maart 2022 gepresenteerd in de Kunstlinie.

Gouden Almeerse Driehoek

Collage begeleidt, verbindt en ondersteunt de scholen en vele aanbieders uit de cultuursector in Almere. Het gezamenlijke belang: de 33.000 Almeerse leerlingen. Deze unieke driehoek Collage Δ School Δ Cultuurmaker zorgt voor steeds meer verbindingen en maatwerk binnen het kunst- en cultuuronderwijs. Zo wordt er in co-creatie met het onderwijs verdiepend en verrijkend lesaanbod ontwikkeld. Cultuuraanbod dat de creativiteit stimuleert, een bredere kijk op de wereld geeft en betekenisvol is, in samenhang en contextrijk is. Cultuuraanbod dat iederéén kansen geeft zich verder te ontwikkelen. Je kunt gerust spreken van een unieke Gouden Almeerse driehoek.

"De school, de docent én de cultuurinstelling geven ons goed vertrouwen om dit te mogen doen. We zijn daar super trots op!"

Daphne en Tim, leerlingen Baken Stad College (voortgezet onderwijs), januari 2022

"Vandaag is groep 7/8 in de Kunstlinie geweest. Zij hebben een concert van het AJSO bijgewoond. Onze kinderen waren erg onder de indruk en vooral de uitleg tussendoor was goed bedacht en georganiseerd. Het was voor bijna alle kinderen de eerste keer in het theater."

Leerkracht, Alexander Roozendaalschool d.d. 14-2-2022 (speciaal onderwijs)

KIDD tot 2024

Vanaf 2017 is BonteHond de trekker van het project KIDD (Kunst is Dichterbij dan je Denkt). Dit project geeft op scholen in een doorgaande leerlijn kinderen kunstervaringen in alle disciplines; van muziek tot architectuur. Almeerse cultuurpartners werken hierbij nauw samen. Een vast onderdeel is de geschiedenis van Almere, dat verzorgd wordt door het Erfgoedhuis. Het programma KIDD wordt voor 50% door het Rijk gefinancierd en wordt ook in 2021-2024 gecontinueerd.

"Kinderen vormen niet alleen het heden, maar ook de toekomst van Almere. Cultuur- en erfgoededucatie vormt hun identiteit en ook hun burgerschap. Erfgoed gaat over onze samenleving, over mensen en hoe we met elkaar omgaan. Het beeld dat Almere een stad zonder erfgoed en geschiedenis is omdat het "jong" is, verdient een tegenbeeld."

Robin Lelijveld, Erfgoedhuis Almere

2. Elke Almeerder kan meedoen¹⁾

Drempels weghalen en meer ruimte voor de amateurkunst

In 2020 heeft Cultuurfonds Almere de opdracht gekregen om ook de amateursector in Almere verder te ontwikkelen. Het fonds maakt geen onderscheid tussen disciplines, amateurs en professionals. Dat sluit goed aan bij de ontwikkelingen in het culturele veld. Bij de jongere generatie Almeeders bijvoorbeeld, lopen kunst maken, kunst ervaren en kunst organiseren door elkaar. De cultuurmakelaar en de cultuurscouts hebben de expertise en het netwerk om nieuwe en gevestigde makers, amateurs en professionals met elkaar te verbinden. Dit zorgt voor synergie en verbinding tussen amateurs en professionals, verruiming van de aanvraagmogelijkheden en versterking van het cultureel ondernemerschap.

“Wij zien het belang en de grote waarde van amateurkunst voor een jonge gemeente als Almere, maar ook de uitdagingen om voor de kleine, bijzondere en/of terugkerende amateurkunstprojecten de dekking te realiseren. Voor bijzondere amateurkunstinitiatieven die een financiële bijdrage vragen tot € 7.500, hebben wij de maximale bijdrage verruimd tot 75% van het totale budget.”

Jan Melle Liscaljet, Cultuurfonds Almere

Almeeders toetsen en waarderen het Almeers cultureel erfgoed

Samen met de Almeeders is het verhaal van de stad, haar karakteristieken en iconen opgesteld en in beeld gebracht. De gemeente neemt nu het initiatief om stapsgewijs de voor Almere en haar inwoners kenmerkende objecten, gebieden en landschappen verder te waarderen en waar nodig te beschermen middels de status van gemeentelijk monument/beschermde stadsgezicht. Daarbij toetst de gemeente steeds de actuele culturele en maatschappelijke meerwaarde door bij elk object, gebied of landschap steeds opnieuw de Almeeders te betrekken. Samen waarderen we het cultureel erfgoed van Almere.

Project Cultuurverbinder

In het kader van Meedoen in Almere heeft De Schoor in 2021 onderzoek gedaan naar hoe cultuur een bijdrage kan leveren aan het welzijn van de Almeerse bewoners en hoe de cultuursector daarbij betrokken wordt. Het gaat hier bijvoorbeeld om bewoners die eenzaam zijn, een laag inkomen hebben, een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Kortom: bewoners die niet vanzelfsprekend deelnemen aan de samenleving. Vraag en aanbod zijn in kaart gebracht, het samenbrengen van beide om tot zinvolle en passende activiteiten te komen is door de coronamaatregelen vertraagd. Dit wordt in 2022 opgepakt.

1) Elke drie jaar onderzoeken we de cultuurparticipatie in Almere. Zie voor de monitor cultuurparticipatie 2020 de Toelichting p.44

3. Cultuur in elk stadsdeel

Maatwerk voor meer cultuur in de stadsdelen

In 2022 wordt de beleidsnota “Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij, maatwerk in de stadsdelen” aangeboden aan de raad. Corona heeft deze beleidsuitwerking vertraagd. Maar dat betekent niet dat er niet al veel nieuwe ontwikkelingen al in gang gezet zijn. Een paar voorbeelden:

Cultuurhuis Almere Buiten

Een belangrijk onderdeel van het Cultuurplan én de Stedelijke Vernieuwing in Almere Buiten is de versterking van de culturele infrastructuur van Almere Buiten. Het gebouw Extravert aan het Baltimoreplein wordt getransformeerd tot een cultuurhuis. Daarmee krijgt de beleving van het centrale Baltimoreplein een impuls. Cultuurhuis Almere Buiten brengt publieke en private voorzieningen uit het maatschappelijk en het culturele domein samen onder één dak. Door samen te werken in beheer, management, concept en programmering biedt het Cultuurhuis meerwaarde voor de partners en gebruikers en draagt het bij aan de leefbaarheid en de sociale samenhang in Almere Buiten. In 2022 gaat de verbouwing van start.

Initiatieven uit de stad

De vraag naar presentatieplekken is groot; in alle stadsdelen ontstaan initiatieven: Violist Igor Ruhadze startte in Almere Buiten het Nieuw Podium Klassiek, een reeks van vrijdagavondconcerten in de Wegwijzer en vanaf 2021 ook in Cultuurhuis Buiten. De koeienstal Vlierlanden in Oosterwold is ook regelmatig podium voor optredens van het Flevo-ensemble en het muziekfestival Growing Music. In Almere Poort startten beeldend kunstenaars Mira Ticheler en Lenny Schröder het nieuwe Cultuurhuis Pygmalion Poort, een plek voor ateliers, muzieklessen en incidentele verhuur. Ook vastgoedontwikkelaars springen bij (tijdelijke) leegstand in op de vraag van cultuurmakers. In Almere Buiten is de Woondome tijdelijk een Cultuurdome, totdat het gebouw plaats gaat maken voor woningbouw. In het centrum zien we steeds meer culturele initiatieven in de lege winkels; Kunst is Leuk, 2turvenhoog, Now is the Time. In 2022 start M. op twee plekken met een try-outprogramma. Unibail-Rodamco-Westfield ontving er tijdens het Cultuurcongres in 2022 de mogelijkmakersprijs voor van Cultuurfonds Almere.

FOTO: SIGRID POLDERVAART

Kleur in Cultuur, Artlab in de wijk

Archeologische vindplaatsen

De provincie Flevoland telt 27 archeologische rijksmonumenten, waarvan 16 in Almere. Het archeologische erfgoed van Almere is zichtbaar door ingerichte vindplaatsen die voorzien worden van een erfgoedmarker. In 2012 heeft de gemeente "Steentijdwildernis in Almere. Visie en toolbox voor inrichting, visualisatie en gebruik van steentijdvindplaatsen" ontwikkeld. Deze kwam tot stand door intensieve gesprekken met diverse betrokkenen, deskundigen en belangstellenden in Almere. De toolbox heeft zijn waarde bewezen bij de inrichting van de openbare ruimte van Almere. De toolbox wordt de komende periode in samenspraak met de bewoners geactualiseerd. In 2021 werden in het Europakwartier, in Vogelhorst en in Oosterwold nieuwe vindplaatsen door bewoners ingericht. Het zou ideaal zijn als op deze plekken ook culturele activiteiten plaatsvinden. Een mooi voorbeeld hiervan is het verhalenpodium dat de buurt heeft geplaatst op VINDplaats Zenit in Almere Buiten.

Carillons zetten Almere op de kaart

"De carillons staan midden in de samenleving. Naast de reguliere bespelingen hebben we onze 'zingende torens' zichtbaar gemaakt tijdens Open Monumentendagen en tijdens Open Toren-gelegenheden bij burendag en buurtfeesten i.s.m. Buurtcentrum Kolkzicht, Almere Stad. Dankzij de samenwerking met de Goede Rede Concerten vinden er bijzondere beiaardbespelingen plaats, waarbij een breed publiek kennis maakt met de carillons. Landelijk is er volop aandacht: Er zijn radio- en tv-interviews geweest met Omroep Flevoland, de lokale omroep en het NOS Radio 1 Journaal was tweemaal te gast in de Goede Rede-toren. Zo maakten we de Happy Bachdag, verzoeknummers voor verzorgingshuizen in tijden van lockdown en de nationale Beiaard-estafette bij 75 jaar bevrijding zichtbaar en hoorbaar voor heel Nederland. Bij de Walk of Peace, Orange the World, het Almere Havenfestival met uniek samenspel met de Bassband Almere en tijdens Sinterklaas, die speciaal de toren op kwam. Er is een fijne samenwerking met de Stichting Carillons Almere. Wij verheugen ons op de Floriade waar we met een mobiele beiaard aanwezig zullen zijn."

Gerda Peters en Bauke Reitsma, stadsbeiaardiers van Almere

Cultuur krijgt de ruimte om te groeien

Onze ambitie

Een krachtige cultuursector is voor de stad van groot belang. Almere groeit en de cultuursector is niet in hetzelfde tempo meegegroeid. Daarom willen we de cultuursector ruimte geven om te groeien. We willen versterken wat we hebben en ruimte bieden aan nieuwe initiatieven waarvan de waarde soms nog niet duidelijk in beeld kan worden gebracht. Ook willen we ruimte geven aan talent van eigen bodem. Voor onze jongeren ontbreekt op dit moment nog de aansluiting met het kunstvakonderwijs.

DOELSTELLINGEN EN ACTIES 2019-2021

1. Versterken wat we hebben

Meerjarige subsidieafspraken met de cultuursector
Versterken vestigingsklimaat kunstenaars en makers

2. Ruimte voor groei

Continueren Cultuurfonds Almere met een nieuwe opdracht
Geleidelijke groei van de cultuursector

3. Talentontwikkeling

Stroomlijnen initiatieven voor talentontwikkeling in cultuur
Versterken van de aansluiting met het kunstvakonderwijs

1. Versterken wat we hebben

De herziening van het subsidiestelsel cultuur is een belangrijke ambitie uit het Cultuurplan 2019-2024 die in 2021 gerealiseerd is. Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele een- of meerjarige financiering door de gemeente Almere, door middel van de Nadere regels Cultuursubsidie 2021-2024, en incidentele financiering via Cultuurfonds Almere.

We bieden door meerjarig te subsidiëren zekerheid aan onze cultuursector. Zo kunnen onze cultuurinstellingen vanuit een solide en gewaardeerde plek in de Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur [ABC] verder groeien, eigen inkomsten verwerven en hun ondernemerschap verder uitbouwen. Met hun activiteiten geven ze vorm aan de identiteit van Almere en zorgen ze dat cultuur voor alle Almeeders dichtbij is. Een zo groot mogelijke betrokkenheid van Almeeders is dan ook een belangrijke voorwaarde bij de beoordeling of een organisatie meerjarig gesubsidieerd wordt. Juist voor hun rol in de cultuurparticipatie zijn Kleur in Cultuur, De Nieuwe Bibliotheek, TOP Almere, Design en Kunst in de Openbare Ruimte (DKOR) en Twisted onderdeel van de ABC.

Kleur in Cultuur maakt cultuur toegankelijk voor de Almeerse kinderen en hun leefomgeving. Ze brengen hun creatieve aanbod naar de kinderen. Dit doen ze met de Kunstbus, met behulp van 19 artlabs, met een aanbod op brede scholen, online via KLEURinCULTUUR.TV en in samenwerking met diverse wijkprojecten, Leerorkesten en Bandcoaching. Sinds 2021 is er ook een junior kunstcommissie opgericht, de KLEURkenners. 22.000 deelnemende kinderen staan er -ondanks corona- in totaal op de teller in 2021.

De meerjarige ondersteuning van **DKOR** heeft geleid tot een flinke toename van activiteiten op het gebied van beeldende kunst in de openbare ruimte. Met name het aantal kunstambassadeurs is stevig gegroeid. Meer dan 50 inwoners waken inmiddels over hun favoriete kunstwerk in de stad en delen hun kennis met omwonenden en bezoekers. In oktober 2021 verscheen een kwartetspel Buitenkunst Almere, waarin 56 kunstwerken op materiaalsoort zijn geordend. Mag ik van jou, uit de serie Beton de Olifanten? Het kwartetspel wordt ingezet bij educatieve activiteiten in het onderwijs.

Onderdeel van de ABC 2021-2024 zijn vanzelfsprekend de Almeerse podia: Kunstlinie, Corrosia, de Meester, Goede Rede Concerten en de Rode Haring. Voor de cultuurproductie vullen Vis à Vis, BonteHond, Suburbia, 2turvenhoog, Apollo Ensemble, Gouden Haas en Black Pencil de ABC aan. Zij krijgen ook provinciale en landelijke subsidie voor 4 jaar.

Lange adem, samenwerken en innovatie

“Voor ons kwam de meerjarige subsidie precies op het goede moment. Precies aan het begin van de wereldwijde pandemie die van ons als culturele instelling vraagt om inventiviteit, innovatie en actie, terwijl als je niet weet wat je te wachten staat. Wij konden alleen maar wendbaar zijn, omdat we geen tijd verloren aan de onzekerheid over ons voortbestaan. Dankzij de voorspelbaarheid van meerjarige financiering in combinatie met de bereidheid vanuit het politiek bestuur om mee te denken, mee te buigen om zo stad en land, in ons geval, de stad draaiende te houden. Dit vraagt om een langere adem, en die hebben we dankzij de zekerheid van 4 jarige financiering. We voelen de noodzaak tot samenwerken en voelen de urgentie om innovatief te zijn.”

Jos van Hulst, zakelijk leider Theatergroep Suburbia

Versterken vestigingsklimaat kunstenaars en jonge makers

Onderzoek naar vraag en aanbod in de MRA wijst uit: De vraag naar werkplekken voor kunstenaars en creatieven is vele malen groter dan het aanbod. De Stad Almere heeft weinig maatschappelijk vastgoed en veel van het leegstaande vastgoed is in handen van particuliere eigenaren. Dit heeft geleid tot een integrale aanpak van Cultuur, Economische Zaken, Vastgoed en het programma Centrum. Met het uitwerkingskader Informele Werkmilieus realiseren we plekken voor creatieve ondernemers, kunstenaars en start-ups. De eerste resultaten zijn zichtbaar in het centrum.

FOTO: MOON SARIS

Festival 2turvenhoog - programma in Kunst is Leuk

2. Ruimte voor groei

Nieuwe rol voor Cultuurfonds Almere

Met de meerjarige cultuursubsidies 2021-2024 is het cultuurbudget volledig bestemd. Groei van de ABC [Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur] is pas weer mogelijk als er meer budget beschikbaar komt. Cultuurfonds Almere

-ook onderdeel van de ABC- kan nieuwe initiatieven maximaal 3 jaar ondersteunen en begeleiden. Bij succes zouden ze daarna opgenomen moeten worden in de ABC. Op die manier is een geleidelijke groei van de culturele infrastructuur mogelijk.

Cultuurfonds Almere: structureel stimuleringsfonds

“Cultuurfonds Almere (CFA) is getransformeerd van een aanjaagfonds naar een structureel stimuleringsfonds, dat zich inzet voor de verdere ontwikkeling en versterking van de Almeerse cultuursector. Sinds april 2020 is het Cultuurfonds verantwoordelijk voor de inzet van alle incidentele en projectmatige cultuurgelden. Dit past goed bij een volwassen, grote stad. CFA is er voor iedereen. We werken flexibel en komen tot in de haarvaten van de stad. Dit doen we aan de hand van onze vier pijlers: Versterken, Verbreden, Verbinden en Vooruitgaan. We versterken de culturele (infra)structuur van Almere, door gaten te signaleren en organisaties te stimuleren om deze in te vullen. We knopen netwerken aan elkaar. We adviseren de gemeente over doorstroom van organisaties naar de ABC en over het maatwerk in de stadsdelen. We verbreden het aanbod, door ruimte en kansen te geven aan nieuwe makers, nieuwe projecten, nieuwe stijlen, cross-overs en het experiment. Om nieuwe en vernieuwende initiatieven een goede kans

te geven om zich te ontwikkelen en voldoende draagvlak te creëren, introduceren we een afbouwfinanciering van maximaal 3 jaar. Hiernaast zetten we ook andere vormen van financiering in, zoals crowdfunding, lening en garantstelling. Vanuit onze schakelpositie verbinden wij makers en organisaties met elkaar, de overheid en aan andere sectoren. En we verbinden vraag en aanbod meer door Almeerse cultuurmakers beter zichtbaar te maken via initiatieven zoals Uit In Almere en het Uitfestival Almere. We stimuleren ondernemerschap en vooruitgang en ondersteunen hierbij organisaties om zich verder te ontwikkelen en te professionaliseren. We hebben nadrukkelijk aandacht voor ontwikkeling op de lange(re) termijn en het structureel effect. Als ambassadeur en kennisinstituut zetten wij onze kennis en ons netwerk in, geven (on)gevraagd advies, signaleren belemmeringen en ondersteunen bij het vinden van een oplossing. Dit doen wij onder meer door vouchers voor coaching aan te bieden en tijdens onze inloopsprekken.”

Jan-Melle Liscaljet, Cultuurfonds Almere

3. Talentontwikkeling

Stroomlijnen initiatieven en aansluiting kunstvakonderwijs

Almere kent een lange traditie als het gaat om de ondersteuning van talent. In het Cultuurplan hebben we de keuze gemaakt om ons te richten op de ontwikkeling van toptalent; op organisaties die activiteiten ontwikkelen die erop gericht zijn om Almeerse jongeren specifiek toe te leiden naar het kunstvakonderwijs. Omdat er in Almere/Flevoland geen kunstvakopleidingen zijn, kunnen we dit talent, door het aanbieden van vooropleidingen en masterclasses langer in de eigen stad en regio ondersteunen.

Alle andere activiteiten waarbij Almeerders zich bekwamen in de kunst- of muziekbeoefening scharen wij onder de noemer Cultuurparticipatie. Almeerse partners die een bijdrage leveren aan de (top) talentontwikkeling zijn onderdeel van de ABC: AJSO, stichting Muziektalent, Theaterschool Almere, SubSub en het Gitaarorkest Almere.

Unieke talentvoorziening in Almere

Stichting Muziektalent Almere is dé kweekvijver voor klassiek muzikaal talent. Sinds 2013 ontdekt, ontwikkelt en stimuleert Stichting Muziektalent Almere Almeers muzikaal talent. 20 klassieke instrumentalisten en zangers in de leeftijd van 7 tot 22 jaar uit Almere vormen de kern van de talentenklas. Aan het einde van hun leertijd bij de talentenklas hebben ze alles in huis om door te stromen naar een gerenommeerd conservatorium, zoals Amsterdam, Den Haag of Utrecht.

Vooropleiding AHK gevestigd in Almere

Met de start van de 5 O'Clock Class in 2021 in de Kunstlinie krijgen talentvolle, ambitieuze jongeren uit de provincie de kans zich in Almere voor te bereiden op een toekomstige hbo-dansvakopleiding. De 5 O'Clock Class is een intensieve, veelzijdige dansvooropleiding van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunst (AHK). Studenten volgen een divers programma met lessen urban dance en moderne dans maar ook klassiek, show- en tapdance, theater en zang. De vestiging van een dependance in Almere maakt de drempel om deel te nemen lager en vergroot daarmee de ontwikkelkansen van Flevolands danstalent.

Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere

Onze ambitie

Cultuur draagt bij aan de versterking van de unieke identiteit van onze stad. Cultuur heeft veel te bieden voor stadsontwikkeling en omgekeerd. Almere profileert zich als een stad waar hoogwaardige architectonische, stedenbouwkundige en landschappelijke prestaties worden geleverd. De stad groeit en er is meer behoefte aan cultuur. Een sterke verbinding binnen de regio en met het ministerie van OCW helpen om de gewenste groei te realiseren.

DOELSTELLINGEN EN ACTIES 2019-2021

1. Design van stad en landschap

Onderzoek naar een nieuw museum [Almere 2.0/FVA]

Meer nadruk op de bijzondere architectuur en stedenbouw

Behoud en ontwikkeling van beeldende kunst in de openbare ruimte

2. Blijven pionieren: het culturele experiment

Aansluiten bij landelijke regelingen omtrent vernieuwing

Ruimte bieden binnen subsidiecriteria aan nieuwe vormen en disciplines

3. Cultuur legt verbindingen in de stad en daarbuiten

Intensiveren culturele samenwerking met Flevoland, binnen de MRA en met OCW

Sterkere verbinding culturele topvoorzieningen in het centrum met de inwoners van

Almere en de culturele basis. Cultuur en Floriade

1. Design van het landschap

Almere hoofdstad van de Post 65-architectuur

Veel inmiddels beroemde architecten hebben in Almere gewerkt en een deel van hun werk kunnen we ondertussen als ons bovengronds erfgoed beschouwen. Bij stadsvernieuwingen en herontwikkelingen merken we steeds vaker dat de waarde van dat erfgoed een rol van betekenis gaat spelen. De Nota Cultureel Erfgoed “New Town met historie” is in februari 2022 vastgesteld in de raad. Hierin geven wij aan hoe we met het erfgoed uit de Post 65-periode om willen gaan, waarbij we ons speciaal focussen op pionierserfgoed, het groenblauwe raamwerk en experimentele architectuur. Het gaat daarbij in Almere niet om het “conserveren” van bovengronds erfgoed, maar om het continu van betekenis te blijven voorzien. Bovengronds erfgoed gebruiken en benutten in plaats van te bevroren. Op deze manier krijgt het Almeerse erfgoed een plek in de doorontwikkeling van de stad.

Eerste gemeentelijk bovengronds monument Almere

Naast de 16 archeologische rijksmonumenten in de Almeerse bodem is in 2019 het politiebureau aan het Bivak in Almere Haven als icoon uit de Post 65-periode aangewezen als eerste gemeentelijk bovengronds monument.

Behoud en ontwikkeling van de Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte

In het derde kwartaal van 2022 verschijnt het Uitvoeringsplan Beeldende Kunst in de publieke ruimte. Centraal in dit plan staat onze ‘buitencollectie’. Vanuit de kracht van de bestaande collectie werken we aan een kwaliteitsverbetering en aan uitbreiding van de collectie in de stadsdelen. Daarbij zetten wij in op een verbreding van het begrip kunst in de openbare ruimte, vanuit de visie dat beeldende kunst meer mogelijkheden biedt dan alleen het plaatsen van monumentale objecten op een vaste plek. Beeldende kunst in het publieke domein omvat ook fotografie, street art, lichtkunst, manifestaties en festivals, muur- of trottoirschilderingen en virtuele kunst. Om optimaal gebruik te maken van de kansen die beeldende kunst biedt om de beleving van de stad te versterken, werken we aan het vergroten van de waardering en van de betrokkenheid van bewoners bij de kunstwerken.

Opknapbeurt voor onze buitencollectie

In 2021 is *Fallen* van Thom Puckey, dat jarenlang met graffiti was besmeurd, volledig schoongemaakt en in de lak gezet, zodat het werk zijn oorspronkelijke gouden glans weer terug heeft. Begin 2022 zijn in het land art kunstwerk *De Groene Kathedraal* 32 bomen vervangen die het eind van hun levensduur hadden bereikt. Daarnaast brengen wij op sommige werken verlichting aan en investeren we, samen met bewoners, in het onderhoud van de directe omgeving van de werken.

FOTO: ERWIN BUDDING

STIL.het Strand bij StrandLAB Almere

Onderzoek nieuw museum

Gefinancierd uit het Fonds Verstedelijking Almere onderzoekt kwartiermaker Denise de Boer de komst van een nieuw kunstmuseum in Almere/Flevoland. In 2022 zal de businesscase aan raad en staten worden voorgelegd. Onder de naam M. is de voorproef gestart waar in de

komende vijf jaar de plannen voor het toekomstige museum voor immersieve kunst en landschapskunst worden getest en getoetst. De thuisbasis van M. is een bijzonder paviljoen op het terrein van Floriade Expo 2022. Ook buiten het paviljoen brengt M. het publiek op allerlei manieren met deze bijzondere, relatief nieuwe kunstvorm in aanraking.

2. Blijven pionieren: het culturele experiment

Pionieren en experimenteren zit in het DNA van Almere en de Almeerder. Op het Almeerderstrand krijgt het experiment volop de ruimte.

StrandLAB Almere buitenlaboratorium voor cultuur

StrandLAB Almere is als buitenlaboratorium voor cultuur gevestigd op het Almeerderstrand met een atelier, een buitenpodium en een werkplaats. StrandLAB Almere is in de afgelopen jaren een vaste waarde geworden, voor kunstenaars die er in residentie komen, voor bewoners van Duin, voor de vele studenten die deelnemen aan de veldacademie en ook voor de bezoekers van de publieksactiviteiten, voorstellingen, workshops. Het netwerk van StrandLAB groeit, kunstenaars komen vanuit de regio, het land en het buitenland. StrandLAB werkt samen met Oerol, kunstvakopleidingen en combineert onderzoek en talentontwikkeling met het beleven van cultuur. In 2022 worden de publieksactiviteiten gebundeld; in mei vindt het eerste StrandLABfestival plaats, in de zomer de veldacademie met workshops voor iedereen en in het najaar het verhalenweekend. Hun jaarprogramma wordt ondersteund vanuit het Fonds Verstedelijking Almere. Ambitie is om vanaf 2025 ook rijksfinanciering te verwerven.

FlevoLAB

StrandLAB Almere is initiator en partner, naast Vis à Vis, Suburbia, BonteHond en 2turvenhoog, van het samenwerkingsverband FlevoLAB. FlevoLAB bundelt de krachten, deelt de kennis en ervaring en betreft de 5 partners actief bij onderzoek, ontwikkeling en experiment. Zo ontstaan nieuwe relaties en groeit FlevoLAB uit tot dé landelijke plek waar nieuwe makers heen willen om te experimenteren en te creëren met en voor het publiek. In 2021 is gestart met een werkplaats voor jonge zakelijk leiders, en organiseerde FlevoLAB de eerste broedplaatsen tour door Flevoland. In de komende jaren zal dit verbond groeien en uitgebreid worden met nieuwe partners uit Flevoland.

“Kunstenaars fungeren als onderzoekers voor de samenleving. Kunst helpt om Flevoland verder te ontwikkelen: voor zowel haar bewoners, de omgeving en de maatschappij. Om kunst tot grote hoogte te laten stijgen en te kunnen laten reflecteren op de gehele samenleving en urgente vraagstukken, is er een plek nodig voor het experiment, voor ontwikkeling en ook voor af en toe een mislukking. Die plek is FlevoLAB.”

Meta van Drunen, StrandLAB Almere

3. Cultuur legt verbindingen in de stad en buiten de stad

Samenwerking in de regio en met het Rijk

Het Flevoprofiel schreven wij in 2019 op uitnodiging van minister Van Engelshoven om richting te geven aan een nauwere samenwerking tussen Rijk en regio. Met het Flevoprofiel hebben Almere en Flevoland een duidelijke ambitie uitgesproken om zelf te investeren in groei van de cultuursector. De cultuurplannen van Almere 2019-2024 en van de Provincie 2021-2024 onderstrepen die ambitie: er wordt meer geïnvesteerd in cultuur zowel door de Provincie als door de stad Almere. Daarmee werken we in meerdere opzichten toe naar een complete culturele infrastructuur in Flevoland: completer in vergelijking tot de huidige stand van zaken. Én completer doordat verschillende kunsten elkaar aanvullen en zo een stad en provincie in wording een duidelijk en sterk profiel geven.

Provincie Flevoland en gemeente Almere investeren in het verstevigen en ontwikkelen van de culturele infrastructuur door:

- extra cultuurbudget voor een fonds voor artistieke en culturele ontwikkeling van cultuur
- een extra financiële injectie in Cultuurfonds Almere voor cultuur in verbinding met de wereldtuinbouwexpositie Floriade 2022
- de totstandkoming van de definitieve plek voor Vis à Vis
- meerjarige afspraken met de organisaties in lijn met de subsidieperiode van Rijk en Rijksfondsen
- een nieuwe museale voorziening
- een ontwikkelinstelling FlevoLAB

“De ontwikkeling van de culturele infrastructuur in Flevoland heeft geen gelijke tred gehouden met de groei van het aantal inwoners in de provincie. Vanwege de opkomende ambitie tot het oprichten van eigen culturele ketenvoorzieningen en de groeiopgave die door het Rijk is opgelegd, adviseert de Raad deze provincie te stimuleren een zelfstandige positie als stedelijke cultuurregio in te nemen.”

Cultuur dichtbij, dichtbij cultuur, Raad voor Cultuur 2019.

Vergroting rijksbijdrage aan cultuur in Almere

De nauwere samenwerking met het Rijk is voor 2021-2024 vastgelegd in een convenant tussen het ministerie van OCW en de stedelijke regio Almere/Flevoland. Flevoland is één van de zes regio's die vanuit de rijksregeling Verbreding en Vernieuwing een rijksbijdrage krijgt van 1,2 miljoen euro voor de ontwikkeling van de culturele infrastructuur; BonteHond en het Kunstmuseum in oprichting zijn onderdeel geworden van de landelijke culturele infrastructuur en worden rechtstreeks door het Rijk gesubsidieerd. Naast Suburbia, Vis à Vis en 2turvenhoog, worden ook twee nieuwe Almeerse gezelschappen Gouden Haas en Black Pencil meerjarig gesubsidieerd door het Fonds Podiumkunsten²⁾.

2) Zie voor een overzicht van de Rijksbijdrage aan cultuur in Almere p. 41 van de Toelichting

Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Almere is de tweede stad in de Metropoolregio Amsterdam [MRA] en ambtelijk en bestuurlijk nauw betrokken bij de uitvoering van het cultuur- en erfgoedprogramma 2019-2024 Meer dan de Delen. Een toekomstbestendige cultuursector en de bereikbaarheid van cultuur voor alle inwoners van de MRA staan centraal. De uitvoering gebeurt langs vijf programmalijnen:

1. Samenwerking

We bevorderen en faciliteren kennis, uitwisseling en samenwerking op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed in de MRA.

2. Toegankelijkheid

We maken kunst, cultuur en erfgoed in de MRA zo toegankelijk mogelijk voor alle inwoners en bezoekers.

3. Cultuur aan de basis

Alle kinderen en talenten in de MRA moeten de kans krijgen om hun creatieve talent te ontdekken, te ontwikkelen en te ontplooien.

4. Ruimte

We benutten de ruimte in de MRA optimaal voor kunst, cultuur, erfgoed en creatieve industrie.

5. Erfgoed

We bevorderen duurzaam behoud en het toekomstbestendig maken van het materiële en immateriële erfgoed in de MRA.

De resultaten van de afgelopen jaren zoals de MRA cultuurmonitor, kennisbijeenkomsten, samenwerking cultuureducatie, de groene menukaart voor verduurzaming cultuursector, de cultuurhistorische waardenkaart, verkenning MRA Broedplaatsenbeleid, pilots bereikbaarheid en marketing. Deze resultaten onderstrepen de meerwaarde van deze samenwerking die ook de komende jaren gecontinueerd wordt.

Cultuur en Floriade

De Floriade 2022 biedt een zeer uitgebreid cultuurprogramma en daarmee een wereldpodium voor de Almeerse culturele infrastructuur. Dit vormt een deel van de kracht en de nalatenschap van de Floriade voor de versterking van de culturele infrastructuur in Almere. Niet voor niets heeft het college ook aanvullend geïnvesteerd in deze verbinding van de Floriade met de cultuurpartners. Zo zijn Gouden Haas, BonteHond, Speelwildernis,

Suburbia, de Meester, de Almeerse en Flevolandse amateurverenigingen onderdeel van het cultuurprogramma op het Floriade-terrein én deel van de gezamenlijk programmering in de binnenstad. Op het Floriadeterrein is in het kunstpaviljoen een voorproef van het nieuwe museum M. te zien. Vis à Vis, het enige landelijke spektakeltheatergezelschap in Nederland, is een van onze kroonjuwelen die samen met het nieuwe muziekensemble Black Pencil de opening van de Floriade verzorgt.

CORONA

Almeers Jeugd Symfonie Orkest repeteert tijdens corona

Toen in maart 2020 de coronapandemie uitbrak, volgde al snel de totale lockdown met ingrijpende gevolgen voor de culturele sector in heel Nederland. Ook in Almere is er geen enkele cultuurpartner die niet getroffen is; van de theaters tot de zzp'er die kunstlessen geeft op school; alle podia en bibliotheekvestigingen waren gesloten, de kaartverkoop lag stil en nieuwe programmering kon niet voorbereid worden.

Festivals en evenementen moesten op zoek naar nieuwe data en ook voorstellingen van Almeerse gezelschappen moesten worden uitgesteld. In de afgelopen 2 jaar is het op en af gegaan, maatregelen werden versoepeld en weer aangescherpt. De cultuursector toonde zich wendbaar en flexibel, maar kon dat alleen doen met behulp van financiële overheidssteun. Het publiek (normaal gesproken een grote bron van inkomsten voor cultuur) was er even niet. Nu in april 2022 lijkt het voorlopig genormaliseerd. De theaters mogen zonder beperkingen open. Het culturele leven komt weer langzaam op gang. Vanaf de start van de coronacrisis zijn wij in nauw contact gebleven met onze cultuurpartners. We informeerden in april 2020 al de raad en zijn dat blijven doen. Almere heeft de door het Rijk beschikbaar gestelde bijdragen voor de ondersteuning van de lokale cultuursector één op één voor dat doel aangewend.

Met de steun van de Rijksoverheid voor de lokale culturele infrastructuur kunnen wij de sector in staat stellen om zich niet alleen te herstellen, maar ook te bestendigen en te groeien volgens de koers die vastgesteld is in het Cultuurplan 2019-2024. Met het eerste, het tweede en het derde Coronapakket Cultuur

leveren wij maatwerk en ondersteunen -samen met Cultuurfonds Almere- de sector waar mogelijk. Echter, veel culturele instellingen hebben te maken met gemiste inkomsten over een periode van twee jaar. Reserves zijn veelal uitgeput in een sector waar men al niet veel vlees op de botten had. De weerbaarheid en wendbaarheid van de sector zijn danig op de proef gesteld. Naast mooie initiatieven en het zoeken van wegen om nieuw publiek te bereiken, kwam ook de kwetsbaarheid van de sector aan het licht. Transformatie blijft noodzakelijk. De Rijksoverheid stelt daartoe een vierde coronapakket beschikbaar aan gemeenten. De sector krijgt daarmee de tijd om de transformatie vorm te geven.

Coronapakket Cultuur Almere

Wij zetten in op herstel en vernieuwing, op een wendbare en weerbare sector, waar ruimte blijft voor groei van de culturele infrastructuur, waar jonge makers nieuwe kansen krijgen, waar we letterlijk zorgen dat er meer fysieke plekken zijn om cultuur te maken en waar we inzetten op brede cultuurparticipatie. Dat doen we door middel van:

1. het programma Herstel en Vernieuwing ABC-instellingen

Daartoe behoort de subsidieregeling Coronapakket Cultuur gericht op de sporen noodsteun, overbruggingssteun en transformatie. Deze regeling is halverwege 2021 opgehoogd, zodat nieuwe corona-aanvragen weer konden worden gehonoreerd. Binnen de regeling hebben we gehonoreerd op alle drie bovengenoemde sporen. Noodsteun voor instellingen om te kunnen voortbestaan, overbruggingssteun voor het maken van extra kosten wegens coronamaatregelen, als ook transformatiesteun. Bijvoorbeeld een mobiel podium geschikt voor 1,5 meter publieksonvangst of het maken van podcasts.

Wij zien de noodzaak om dit subsidieplafond opnieuw te verhogen, gezien de noodzakelijke transformaties van de sector. Deze transformatie zit 'm in de bedrijfsvoering, de programmering en de publieksbenadering. Met een extra impuls voor transformatie kunnen we (potentiële) ABC-organisaties ondersteunen om zich door te ontwikkelen richting de nieuwe beleidsperiode. Hiervoor zullen we een deel van het vierde door het Rijk aangekondigde steunpakket inzetten.

2. het programma Herstel en Vernieuwing voor de brede culturele sector

Dit programma bestaat uit drie onderdelen:

- a. De brede cultuurparticipatie/amateurkunst.
We willen zicht krijgen op de omvang daarvan en inzetten op herstel van cultuurparticipatie. Daartoe werken we samen met Cultuurfonds Almere, dat heeft zicht op de specifieke noden van de amateurs, zzp-ers en kleinschalige culturele initiatieven.

- b. Door corona dreigen makers uit het vak te gaan, terwijl cultuurmakers letterlijk en figuurlijk onze culturele stad 'maken'. Ze geven aan dat fysieke ruimte noodzaak is om zich te kunnen ontwikkelen en zichtbaar te worden. De gemeente faciliteert om te voorkomen dat de ontwikkeling van cultuurmakers stagneert. Bijvoorbeeld door het aanpassen van bestaande ruimtes: het plaatsen van een dansvloer, de ventilatie verbeteren, daglicht creëren, etc. Ook kunnen we ruimtes herindelen waardoor deze door meer cultuurmakers gebruikt kunnen worden. Dit alles gebeurt op maat, per individueel geval. We koppelen de activiteiten aan het beleid voor informele werkmilieus en aan het onderzoek voor Maatwerk Cultuur in de Stadsdelen. Initiatieven als Pygmalion Poort krijgen hieruit een bijdrage, en nieuw te vestigen broedplaatsen op bijvoorbeeld Schipperplein of in de Brandweerkazerne aan de Markerkant kunnen geschikt gemaakt worden voor cultuurmakers vanuit dit budget.

- c. Corona heeft jonge kunstenaars 'lam gelegd'. Als wij jonge makers in Almere kwijt raken, heeft dat een langdurig effect op onze culturele infrastructuur en ontbreekt een culturele 'vibe' in de stadsdelen. Wij willen jonge cultuurmakers aanmoedigen om ondanks corona weer aan de slag te gaan, werk te ontwikkelen en elkaar te ontmoeten. Provincie Flevoland investeert eveneens in versterking en vernieuwing, waar Almere bij aan wil sluiten. April 2022 levert de provincie een breed onderzoek op naar coronaconsequenties voor jonge makers, waar Almere onderdeel van uitmaakt. Dat is het moment waarop we goed zicht hebben op dit onderdeel en concrete afspraken kunnen gaan maken met de sector en makers.

In de nieuwsbrief Cultuur en op de website van de gemeente Almere wordt het komende jaar verslag gedaan van de inzet van het Coronapakket Cultuur Almere.

Vis à Vis, diner voorafgaand aan de voorstelling WILD

KOERS 2022-2024

Evaluatie

In de terugblik 2019-2021 ligt de nadruk op de successen die in de afgelopen 3 jaar behaald zijn. Het zijn niet alleen successen van de gemeentelijke inzet. Cultuur in de stad maken we samen met bewoners en samen met partners.

Het Cultuurplan 2019-2024 heeft richting gegeven, waardoor er ook een plus ontstaat. Een aantal ambities zijn opgepakt door partners uit bedrijfsleven, welzijn en onderwijs. Dat heeft op onderdelen een versnelling teweeg gebracht die geleid heeft tot mooie resultaten. Zoals de projectontwikkelaars die ruimte geven

aan cultuur bij (tijdelijke) leegstand, onderwijs dat investeert in cultuur op de voorschool en De Schoor die aan de slag is gegaan met de rol van cultuur bij het welzijn van bewoners. Er ontstaat meer draagvlak en aandacht voor de waarde die cultuur maatschappelijk en economisch heeft.

De gevolgen van corona zijn nog niet weggeëbd, maar door de inzet van het Coronapakket Cultuur dat vooral gericht is op de transformatie van de sector, kunnen we voor de toekomst behouden wat we hebben. De komende periode, waarin ook het publiek weer zijn weg naar cultuur moet vinden, zal daarin cruciaal zijn. Toch is er geen reden tot gejuich, of tot tevreden en genoegzaam achteroverleunen. We zijn op de goede weg, maar er is ook nog een lange weg te gaan.

Opmaat naar de volgende drie jaar

We staan pas aan het begin van de doorontwikkeling van de culturele infrastructuur in Almere. Binnen de huidige cultuurbegroting hebben wij een kleine en compacte Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur [ABC] kunnen vaststellen, waarbinnen Cultuurfonds Almere de taak heeft nieuwe initiatieven te helpen ontwikkelen. Het is onwenselijk aan deze solide basis te tornen. De uitwerking van culturele voorzieningen in de stadsdelen is in gang gezet. met als eerste mijlpaal het Cultuurhuis in Almere Buiten. Op alle mogelijke manieren wordt nu planmatig gewerkt aan de realisatie van groei van culturele plekken en cultureel aanbod.

Dat groei noodzakelijk is wordt bevestigd in het handelingsperspectief 'Almere, stad met toekomst'. Vanuit het Fonds Verstedelijking Almere wordt ook geïnvesteerd in de groei van het cultuuraanbod [Centrum van de stad, Kustzone Poort- StrandLAB, ontwikkeling Kunstmuseum Flevoland in oprichting].

Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van broedplaatsen en creatieve werkmilieus in het centrum om de keten te versterken. In 2022 wordt een culturele ontwikkelstrategie opgesteld om inzicht te krijgen in hoe de culturele infrastructuur de komende jaren verder moet groeien en zo de groei van de stad kan volgen. Samen met de provincie vormt Almere de stedelijke cultuurregio Flevoland, als gesprekspartner van het Rijk. Afspraken zijn in een convenant 2021-2024 vastgelegd. Ook het Rijk erkent de noodzaak tot groei en investeert in 2021-2024 €2,2 miljoen in de groei van de culturele infrastructuur van Almere [Kunstmuseum i.o. en ontwikkelplatform FlevoLAB] en heeft jeugdtheatervoorziening BonteHond in de landelijke Basisinfrastructuur opgenomen].

Het ingezette beleid van de periode 2019-2021 moet voortgezet worden in de komende 3 jaar. Tot en met 2024 zijn er acties nodig om het ingezette beleid verder uit te voeren en te versterken. De acties die daarvoor nodig zijn beschrijven we aan de hand van onze drie ambities.

Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij

Cultuureducatie

Voor cultuureducatie is een solide basis gelegd. Alle Almeerse kinderen maken op school kennis met cultuur. We continueren de ingezette lijn en zoeken naar versterking door samenwerking binnen de MRA en Flevoland.

Cultuurparticipatie

De cultuurparticipatie heeft zwaar geleden onder de Coronacrisis. Een aantal observaties:

- Amateurverenigingen zien hun leden verdwijnen, ook de theaters zien dat het publiek maar aarzelend de weg terug weet te vinden. Samen met Cultuurfonds Almere en de Almeerse amateursector kijken we hoe we de amateurkunsten (georganiseerd en in individueel) er weer bovenop kunnen helpen.
- Cultuurparticipatie voor kinderen wordt in Almere georganiseerd door Kleur in Cultuur. Zij doen dat goed. Ze bereiken echter nog niet alle Almeerse kinderen. Kleur in Cultuur heeft niet de mogelijkheid om binnen de huidige subsidie in alle wijken in Almere actief te zijn. Verdere groei is wenselijk om kansengelijkheid tegen te gaan en moet in kaart gebracht worden.
- Met de pilot Cultuurverbinder is door De Schoor een start gemaakt met de inzet van de cultuursector voor het welzijn van Almeerders die niet zo makkelijk participeren. De inclusiviteit van cultuur is een belangrijk doel. In 2022 verwachten we de eerste resultaten.

- We zien dat de cultuurparticipatie van jongeren daalt. Er is te weinig cultureel aanbod dat aansluit bij hun behoefte. Er ontstaan nieuwe initiatieven, zoals Now is the time, stichting Salty en culturele broedplaats Schipperplein, waaraan vanuit het Cultuurplan geen ruimte geboden kan worden.

Deze ontwikkelingen willen wij in samenhang bekijken en dit zal leiden tot een uitwerkingsagenda voor brede cultuurparticipatie in Almere die we in 2023 met de raad willen bespreken.

Maatwerk in de stadsdelen

Culturele plekken bieden kansen voor ontmoeting, verbinding en ondernemerschap. Er is behoefte aan faciliteiten en mogelijkheden om te ontspannen in de eigen wijk. Almeerders willen in de eigen buurt over voldoende mogelijkheden beschikken om hun kinderen naar muziek- of danslessen te kunnen brengen, te repeteren met hun vereniging, of op een doordeweekse avond even naar de film in de buurt te kunnen gaan. Ook voor jongeren zijn er plekken nodig in de stadsdelen om samen te komen, te werken of te repeteren met bandjes. En kleinere podia en optredmogelijkheden voor aanstormend poptalent, dat meters moet kunnen maken voor ze een groter podium als de Meester kunnen betreden.

De beleidsnotitie 'Cultuur is voor alle Almeerders Dichtbij; Maatwerk in de stadsdelen' verkent de mogelijkheden en doet voorstellen. Culturele plekken kunnen op zichzelf staan, maar kunnen ook in combinatie met onderwijs, welzijn, sport gerealiseerd worden. Deze beleidsnotitie wordt in het tweede kwartaal van 2022 voorgelegd aan de raad.

Bij de perspectiefnota 2022 worden de investeringen voor de Cultuurhuizen in Almere Poort, Almere Hout en Almere Pampus reeds opgenomen. Begin 2023 volgt een nadere concrete uitwerking.

Cultuurhuizen in Almere Poort en Almere Hout

In 2023 wordt de verbouwing van Cultuurhuis Almere Buiten afgerond. Een belangrijke mijlpaal. Het Cultuurhuis Almere Buiten is een voorbeeld voor de verdere ontwikkeling van een Cultuurhuis in de stadsdelen Almere Poort en Almere Hout, waar op dit moment geen culturele ontmoetingsplekken zijn. In het Cultuurhuis zijn het Erfgoedhuis en de nieuwe bibliotheek belangrijke trekkers. De Nieuwe Bibliotheek is nog niet in alle stadsdelen vertegenwoordigd met een vestiging. In Almere Poort is een kleine vestiging bij het Artecollege en in Hout zal vanaf 2025 een wijkbibliotheek in de Montessoricampus in Nobelhorst gevestigd worden. We willen De Nieuwe Bibliotheek graag betrekken bij de ontwikkeling van de Cultuurhuizen in Almere Poort, Almere Hout en Almere Pampus.

Doorontwikkeling Erfgoedhuis

De doorontwikkeling van het Erfgoedhuis is een belangrijke ambitie uit het Cultuurplan. Niet alleen vanwege het feit dat ons erfgoed groeit, maar ook omdat de geschiedenis van de stad een belangrijk onderdeel vormt van onze identiteit. Deze doorontwikkeling is gestart met de nieuwe plek en rol van het huidige Erfgoedhuis in het nieuwe Cultuurhuis Almere Buiten. Dit dient als pilot voor de rol van het Erfgoedhuis in de nog te ontwikkelen cultuurhuizen in Almere Poort, Almere Hout en Almere Pampus.

We onderzoeken in 2022 hoe we publieksparticipatie bij het Almeerse erfgoed verder wellicht kunnen vormgeven en hoe we een groter en inclusiever publieksbereik voor het Erfgoedhuis kunnen realiseren, ook in de andere stadsdelen van Almere. Wij komen in 2023 met een voorstel naar de raad.

ACTIES 2022-2024

- 1. Uitwerkingsagenda brede cultuurparticipatie Almere**
- 2. Vaststellen Cultuur is voor alle Almeerders Dichtbij, maatwerk in de stadsdelen door de gemeenteraad**
- 3. Meer plekken voor cultuur: uitwerking concrete voorstellen voor Almere Poort, Almere Hout en Almere Pampus**
- 4. Doorontwikkeling Erfgoedhuis en uitwerking publieksbereik Almeers Erfgoed**

Cultuur krijgt ruimte om te groeien

Coronapakket Cultuur

Herstel van de coronacrisis vergt nog veel tijd. Het Coronapakket Cultuur geeft de cultuursector ook de komende periode de tijd om te transformeren en nieuwe vormen/verdienmodellen te ontwikkelen. De uitvoering van het Coronapakket Cultuur loopt tot en met 2023.

Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur (ABC)

Door corona dreigt de groei en transformatie van culturele organisaties in de ABC te stagneren. Met een extra impuls voor transformatie ondersteunen wij met name de potentiële ABC organisaties om zich in 2022 door te ontwikkelen, zodat zij een stabiele en vaste waarde binnen de Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur kunnen worden. Hiermee geven wij in 2022 de kans aan Black Pencil, stichting Muziektalent en Kunst is Leuk. Structurele ondersteuning is na 2022 niet mogelijk binnen de huidige cultuurbegroting.

Ook constateerden we bij de vaststelling van de ABC dat de disciplines Beeldende Kunst, Film en Media, Urban en Erfgoed niet of zeer beperkt vertegenwoordigd zijn. Cultuurfonds Almere biedt binnen het Cultuurplan de mogelijkheid voor drie jaar opeenvolgende financiering van bijzondere en nieuwe initiatieven en disciplines. Daarna zouden deze initiatieven structureel onderdeel kunnen worden van de ABC. Dit zal afgewogen moeten worden bij de samenstelling van het nieuwe Cultuurplan 2025-2028.

In 2024 zullen wij de samenstelling van de ABC evalueren en als onderdeel van het Cultuurplan 2025-2028 een voorstel doen welke organisaties toegevoegd zouden moeten worden.

Vestigingsklimaat cultuurmakers

Voor de versterking van het vestigingsklimaat en de ontwikkeling van de broedplaatsen, werken cultuur, economische ontwikkeling en het programma centrum nauw samen in de aanpak voor de informele werkmilieus. Wij stimuleren de totstandkoming van dit soort werkplekken voor start-ups, broedplaatsen, kennis-hubs en andere verzamelingen van kleinschalig ondernemen. Soms ontstaan ze voor een bepaalde periode en verdwijnen daarna weer, maar ze kunnen ook een vaste plek aannemen. Bovenal geven ze de stad kleur, bieden ze Almeerse ondernemers een goede plek om op te starten, te experimenteren en creatief samen te werken. Informele werkmilieus nemen een belangrijk rol in bij het zijn van een complete ondernemende stad. De aanpak is in 2021 gestart en richt zich de eerste twee jaar op een meer bruisend centrum. Particuliere eigenaren zoals Unibail Rodamco Westfield (Centrum) en Domus (Cultuurdome Almere Buiten) zien de kansen van cultuur in (tijdelijke) leegstand. Voor gemeentelijk leegstaand vastgoed willen wij ook creatieve herbestemming ontwikkelen.

In 2022 onderzoeken we de mogelijkheid voor een creatieve broedplaats in de Brandweerkazerne aan de Markerkant en op het Schipperplein in het souterrain van het gebouw Muzing.

Poppodium de Meester

De bezuiniging op het Poppodium was in 2021 de aanleiding voor een extern advies over toekomstscenario's die passen bij de Almeerse context. Adviesbureau Thomas van Dalen heeft een benchmark gemaakt en gesprekken gevoerd met de medewerkers van De Schoor/De Meester en de gemeente. Uit de benchmark blijkt onder andere dat de Meester het goed doet binnen de huidige financiële- en organisatorische kaders. Anderzijds blijkt dat er geen groeimogelijkheden zijn op de huidige locatie. Qua omvang en programmering is de Meester vergelijkbaar met een poppodium van een kleine provinciestad (bijvoorbeeld Tiel), terwijl Almere 5x zo groot is. In vergelijking tot poppodia in met Almere vergelijkbare steden die geen studentenstad zijn (zoals Zaanstad) blijft de capaciteit, de programmering en de omzet van de Meester ver achter. Dat is het gevolg van de beperkte mogelijkheden van de huidige organisatie en de huidige locatie.

Op basis hiervan wordt een aantal toekomstscenario's voorbereid die in 2022 aan de raad voorgelegd worden, waarna het voorkeursscenario verder uitgewerkt wordt.

Talentontwikkeling

In het Cultuurplan wordt onderscheid gemaakt tussen cultuurparticipatie en talentontwikkeling. Daarbij is de keuze gemaakt om talentontwikkeling specifiek te definiëren als toeleiding naar kunstvakopleidingen, oftewel toe te spitsen op de ontwikkeling van toptalenten. We zien dat deze keuze een positief effect heeft gehad op de aansluiting met het kunstvakonderwijs, maar ook een negatief effect voor met name de amateurorkesten zoals de Brassband en Sint Hubertus, die ook veel jonge Almeeders een gedegen muzikale opleiding bieden.

In Almere zijn er gaten gevallen in de keten van talentontwikkeling (kennismaken - verdiepen en doorgroeien - toptalent). Dit is de aanleiding voor het in kaart brengen van deze effecten en een voorstel te doen in een Aanpak Talentontwikkeling die wij begin 2023 willen voorleggen aan de raad.

ACTIES 2022-2024

1. **Uitvoering Coronapakket Cultuur: transformatie van de sector**
2. **Realisatie culturele broedplaatsen in het centrum [Brandweerkazerne, Schipperplein]**
3. **Raadsconsultatie toekomstscenario's voor Poppodium de Meester**
4. **Brede ketenaanpak Talentontwikkeling**
5. **Evaluatie en samenstelling ABC als onderdeel van het Cultuurplan 2025-2028**

Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere

Uitvoeringsagenda Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte

In het derde kwartaal van 2022 verschijnt het Uitvoeringsplan beeldende kunst in de publieke ruimte. Centraal in dit plan staat de 'buitencollectie'.

De huidige buitencollectie omvat veelal statische objecten, gemaakt van harde materialen en is onevenwichtig verdeeld over de stad. De zogeheten 'witte vlekken' op de kaart bieden de kans de collectie uit te breiden met werk van eigentijdse kunstenaars. Elk stadsdeel verdient zijn eigen icoon: een aansprekend kunstobject van een bekende kunstenaar. De bestaande collectie biedt allerlei aanknopingspunten om spannende lijnen te trekken naar kunst van nu die bewoners aanspreekt, verrast en een nieuwe beleving biedt. Die kansen gaan we beter benutten. We creëren ruimte voor street art, lichtkunst, geluidskunst, bewegend beeld, fotografie, fashion, ecologische kunst, kunst op straatoppervlaktes, tegen gevels en virtuele kunst. Naast de plaatsing van objecten voor langere termijn zijn tijdelijke activiteiten een uitstekende manier om het beeldende-kunstklimaat te verlevendigen. Bijvoorbeeld via (tijdelijke) muurschilderingen, jamsessies op het gebied van street art, foto-exposities in de openlucht, lichtprojecties of ecologische kunstwerken.

Voor de realisatie van dit Uitvoeringsplan is vanaf 2021 gemiddeld 220.000 euro per jaar

beschikbaar gedurende tien jaar. Bij de realisatie van deze activiteiten werken wij samen met verschillende interne en externe partijen, zoals Stadsruimte, de Kunstwacht en Stichting DKOR. Ook bewoners kunnen een actieve rol vervullen bij het beheer en de promotie van de kunstcollectie. Op dit terrein sluiten we bijvoorbeeld aan bij de voorstellen voor bewonersparticipatie die in de Omgevingsvisie staan verwoord.

Waardstelling van de iconen van Almere samen met bewoners

De stad heeft voor het eerst in haar bestaan te maken met inbreidingen en stadsvernieuwing. Dat zet het erfgoed onder druk. Nu de nota cultureel erfgoed "Almere: new town met historie" is vastgesteld, kan de komende jaren worden gewerkt aan de waardstelling van de "Iconen van Almere". Bijzonder is dat bij die waardstelling de mening van de bewoners van Almere integraal wordt meegewogen. "Behoud door ontwikkeling" is daarbij het uitgangspunt.

Rol Archeologie bij gebiedsontwikkeling

We constateren dat er rond archeologische vindplaatsen een toenemende druk is op de steeds schaarser wordende ruimte. We onderzoeken de komende periode of er archeologievriendelijke oplossingen mogelijk zijn waarbij gewenste ontwikkelingen hand in hand kunnen gaan met het behoud van het erfgoed.

Oosterwold 2, het gebied rond de Oostvaardersplassen en Almere Pampus worden ontwikkeld met oog voor de bestaande bodemkundige waarden (waaronder archeologie). Ook zetten we in op zichtlijnen, de inpassing van het landschapskunstwerk Polderland Garden of Love and Fire, en gebouwd of groen erfgoed in de nieuwe context. Stadsarchief, De Nieuwe Bibliotheek en Kunstlinie zijn daarbij de natuurlijke samenwerkingspartners.

Kunstmuseum en StrandLAB Almere

Beide initiatieven worden nu volledig gefinancierd vanuit het Fonds Verstedelijking Almere en zullen mogelijk na 2025 onderdeel gaan uitmaken van de ABC. De verankering van beide organisaties in het cultuurbeleid wordt daarom meegenomen in het nieuwe Cultuurplan 2025-2028.

Samenwerking met het Rijk en in de regio

De minister van OCW heeft nadrukkelijk ook een verbinding gezocht met de stedelijke regio's bij de totstandkoming van het landelijke cultuurbeleid en de landelijke BIS 2021-2024. Ook zijn middelen door de minister beschikbaar gesteld voor regionale museale voorzieningen en is er door middel van de regeling verbreding en vernieuwing extra geïnvesteerd in zes van de vijftien cultuurregio's (waaronder Flevoland) waar sprake is van een te beperkte culturele infrastructuur. In het landelijke cultuurbeleid wordt positie van en verbinding met de stedelijke regio's steeds belangrijker. Op dit moment ligt de focus op de samenwerking nog sterk op herstel en transformatie van de sector na corona. Vanaf 2022 door het ministerie van OCW in samenspraak met de stedelijke regio's een stelselherziening vormgegeven.

Almere maakt deel uit van twee stedelijke cultuurregio's

Almere, Lelystad en de provincie Flevoland vormen samen een deelregio van de Metropoolregio Amsterdam. Tegelijkertijd vormt Almere met de andere 5 Flevolandse gemeenten en de provincie Flevoland de stedelijke cultuurregio Almere/Flevoland. Deze strategische keuze wordt onderschreven door de landelijke Raad voor Cultuur, omdat de culturele infrastructuur van Flevoland nog verder ontwikkeld moet worden.

In aanloop naar de nieuwe cultuurbeleidsperiode 2025-2028 en de vormgeving van het nieuwe rijkscultuurbeleid is het van belang dat Flevoland een strategische agenda opstelt om met het ministerie van OCW het gesprek aan te gaan over het cultureel stelsel, over de spreiding van landelijke voorzieningen en de verdere ontwikkeling van de culturele infrastructuur in Flevoland. Onze inzet daarbij is om de rijksbijdrage aan cultuur in Almere/Flevoland verder te verhogen.

Versterking ambities in MRA-verband

De Metropoolregio Amsterdam is de grootste cultuurregio van Nederland. Amsterdam heeft als cultuurhoofdstad een bepalende rol in de afstemming met het Rijk over de rol van de stedelijke cultuurregio's in het landelijke cultuurbeleid. Almere heeft, als 2e stad van de MRA, een bepalende stem in de vormgeving van de propositie van de MRA aan het Rijk. Daarmee kunnen wij in MRA verband onze eigen ambities – de groei van de Flevolandse culturele infrastructuurregio- bekrachtigen. In 2022 wordt de uitvoeringsagenda Kunst Cultuur en Erfgoed 2022-2024 herijkt. Daarna wordt gewerkt aan de nieuwe strategische inzet voor 2025 -2028. Almere/Flevoland zal daar wederom een grote bijdrage aan leveren.

FOTO: MAARTEN FEEINSTR

Kunstpaviljoen op het Floriadeterrein

De MRA-agenda legt de nadruk op de economische, ruimtelijke en infrastructurele samenwerking. Cultuur heeft (nog) geen eigen platform binnen de MRA. Almere/Flevoland heeft als grote stad binnen de MRA een sterke rol in het interne proces om een betere inbedding van cultuur in het totale MRA-beleid te realiseren.

Culturele Strategie Almere

In het door college en raad vastgestelde Perspectief Almere, Stad met Toekomst en de bijbehorende Uitvoeringsagenda wordt ingezet op het doorontwikkelen van het centrum van Almere tot een duurzaam, hoogstedelijk en kwalitatief hoogwaardig met ruimte voor nieuwe (culturele) voorzieningen, werkgelegenheid, informele werkmilieus, ontmoetingsplekken en een verdere verdichting met woningen. Het inzetten op de culturele ontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de opgave voor het centrum en de stad als geheel.

Om die reden werken wij in 2022 een culturele strategie uit. De strategie is een coproductie van Almere 2.0 [Almere Centrum en Programma Cultuur Toerisme en Sport] en OSC. De culturele strategie levert bouwstenen en input voor;

- het kwaliteitskader voor verdichting van de binnenstad
- het centrum ontwikkelakkoord
- de ontwikkeling van het cultureel voorzieningenniveau in de stadsdelen
- het Cultuurplan 2025-2028.

Cultuurplan 2025-2028

In 2024 zullen wij het Cultuurplan 2019-2024 evalueren en op basis daarvan een nieuw Cultuurplan 2025-2028 bespreken met de raad.

ACTIES 2022-2024

1. Uitvoeringsagenda Beeldende Kunst in de Openbare ruimte
2. Waardestelling Iconen van Almere
3. Inzet archeologie bij gebiedsontwikkeling
4. Doorontwikkeling Kunstmuseum Flevoland (o.v.b. besluitvorming in raad en staten)
- verankering in cultuurbeleid
5. Doorontwikkeling StrandLAB Almere - verankering in cultuurbeleid
6. Intensiveren samenwerking in de stedelijke regio Flevoland-Almere/opstellen strategische propositie aan het Rijk 2025-2028
7. Continueren samenwerking en uitvoering strategische agenda MRA 2022-2024
8. Culturele strategie voor doorontwikkeling van Cultureel aanbod voor de groeiende stad (samen met FVA)
9. Cultuurplan 2025-2028

Flevo Ensemble in koeienschuur boerderij Vlierlanden, Oosterwold

FOTO: ERWIN BUDDING

TOELICHTING

Cultuurkaarten

Cultuurkaart Almere

De cultuursector in Almere is vele malen groter dan alleen de organisaties uit de ABC. Er zijn veel cultureel ondernemers (individuele kunstenaars, zzp-ers, cultuureducatie-aanbieders, amateurgezelschappen, evenementenorganisatoren en meer) die zonder gemeentelijke subsidie werken. Zij kunnen zichzelf aanmelden via de website én wij verzamelen actief deze gegevens i.s.m. Cultuurfonds Almere. Deze online Cultuurkaart van Almere heeft sinds 2019 een vaste plek op de gemeentelijke website www.almere.nl/cultuur.

Cultureel Erfgoed en Archeologie

De themakaart Cultureel Erfgoed & Archeologie is op dit moment intern via Almere In Kaart, op de interne gemeentelijke pagina Alforum beschikbaar. Daarin vind je kaartlagen van zowel eigen gemeentelijke bronnen, als externe bronnen vanuit de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) en Provincie Flevoland zoals:

Voor Cultureel Erfgoed:

- Gemeentelijke bovengrondse monumenten
- Kunst in de Openbare Ruimte
- Iconen van Almere, Zichtlijnen
- Walk of Fame
- Post 65 wijken

Voor Archeologie:

- Archeologische beleidskaart Almere (ABA) (voor verplichtingen en vrijstelling)
- Archeologische rijksmonumenten
- Archeologische vindplaatsen
- Archeologische monumentenkaart
- Scheepswrakkenkaart provincie Flevoland Pleistocene ondergrond (extern bron)
- Aardkundig waardevol gebieden

De kaart bevat diverse kaartlagen zoals de topografie, luchtfoto's, gebiedsindelingen, kadastrale percelen en adressen. Deze beelden kun je met diverse themakaarten combineren, zoals cultuur erfgoed, archeologie en Paleo-geografische kaarten van de RCE. Wij streven ernaar dat deze informatiekaart ook voor het publiek via de gemeentelijke website te raadplegen is.

Financieel kader

In deze collegeperiode [2018-2022] is er extra geïnvesteerd in cultuur. Er is met een kleine aanloop in 2019 en 2020 vanaf 2021 structureel een bedrag van € 1.250.000 toegevoegd aan het Cultuurbudget. In het financieel kader in het Cultuurplan is deze structurele investering ingezet op met name de ambities Cultuur is voor alle Almeerders Dichtbij en de ontwikkeling en groei van de cultuursector. In 2020 heeft deze structurele extra investering geleid tot de vaststelling van een Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur en zijn er vanuit het cultuurbudget meerjarige subsidie-relaties voor de periode 2021-2024 aangegaan. Bij de toekenning van subsidie is de bijdrage van de culturele organisatie aan het bereiken van de ambities en doelstellingen uit het Cultuurplan leidend.

Cultuurbudget 2019-2026 (bedragen x 1.000 €)

Onderdeel	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Budget Cultuur	21.234	22.016	22.366	23.095	23.068	23.125	23.061	23.061
subsidiebudget								
Jaarlijkse subsidies (tot 2020)	19.897	20.713						
Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur: ABC			21.262	21.965	21.965	21.965	21.965	21.965
Taakstelling ABC							-93	-93
Lokale Omroep	97	97	97	97	97	97	97	97
subtotaal subsidiebudget	19.994	20.810	21.359	22.062	22.062	22.062	21.969	21.969
Overig cultuur (o.a. kapitaallasten, BKOR, Extravert, onderhoud BK)	742	692	465	491	464	521	550	550
Apparaatslasten	498	514	542	542	542	542	542	542
Budget Archeologie en Erfgoed	542	538	597	697	711	597	597	597
Programmakosten	119	101	120	122	234	120	120	120
Apparaatslasten	423	437	477	575	477	477	477	477

Floriade en Cultuur

In het Coalitieakkoord Akkoord Almere 2020-2022 'Een frisse start' heeft Cultuurfonds Almere een subsidie ontvangen van twee maal € 200.000 specifiek bestemd voor de versterking van de cultuursector en de verbinding met de Floriade. Het budget is ingezet voor projecten en initiatieven voortkomend uit samenwerkingen tussen Almeerse cultuurmakers of Almeerse culturele organisaties (amateur en professioneel) en de Floriade. De projecten leveren daarmee een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de cultuursector en de verbinding met de ambitie Growing Green City van de Floriade. Verantwoording van de bestede gelden vindt plaats in de jaarrekening 2022 van Cultuurfonds Almere.

Rijksbijdrage aan Cultuur in Almere

De rijksbijdrage aan cultuur in Almere is in de periode 2021-2024 met ruim 65% gegroeid. Dit is een direct gevolg van de versterkte relatie van het Rijk en de regio binnen het cultuurbeleid en een resultaat van de strategische agenda van de stedelijke cultuurregio Almere-Flevoland.

Bijdrage rijksmiddelen aan cultuur in Almere (bedragen voor 4 jaar x 1.000 €)

Organisatie	2017-2020	2021-2024	Regeling
BonteHond	2.324	2.800	2017-2020 Fonds Podiumkunsten (FPK) en 2021-2024 BIS (Rijk)
Suburbia	1.648	2.000	FPK
Vis á Vis	1.828	2.400	FPK
2turvenhoog	30	100	FPK
Gouden Haas	-	500	FPK
Black Pencil	-	80	FPK
KIDD	600	660	Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP)
Kunstmuseum	-	1.000	BIS (Rijk)
FlevoLAB	-	1.200	Rijksregeling verbreding en vernieuwing culturele infrastructuur
Totaal	6.430	10.740	

Coronasteun voor de lokale culturele infrastructuur

Vanuit het Rijk is er steun gekomen voor cultuur tijdens corona. Niet alleen voor de rijksgesubsidieerde culturele organisaties, maar ook voor de lokale culturele infrastructuur. Almere heeft met deze rijksbijdragen het Coronapakket Cultuur Almere ingericht ten behoeve van de cultuursector in Almere.

Coronapakket Cultuur Almere (bedragen x 1.000 €)

Coronapakket Cultuur Almere	Bedrag
Rijksbijdrage 1	1.435
Rijksbijdrage 2	2.097
Rijksbijdrage 3	500
Rijksbijdrage 4	501
Totaal budget	4.533

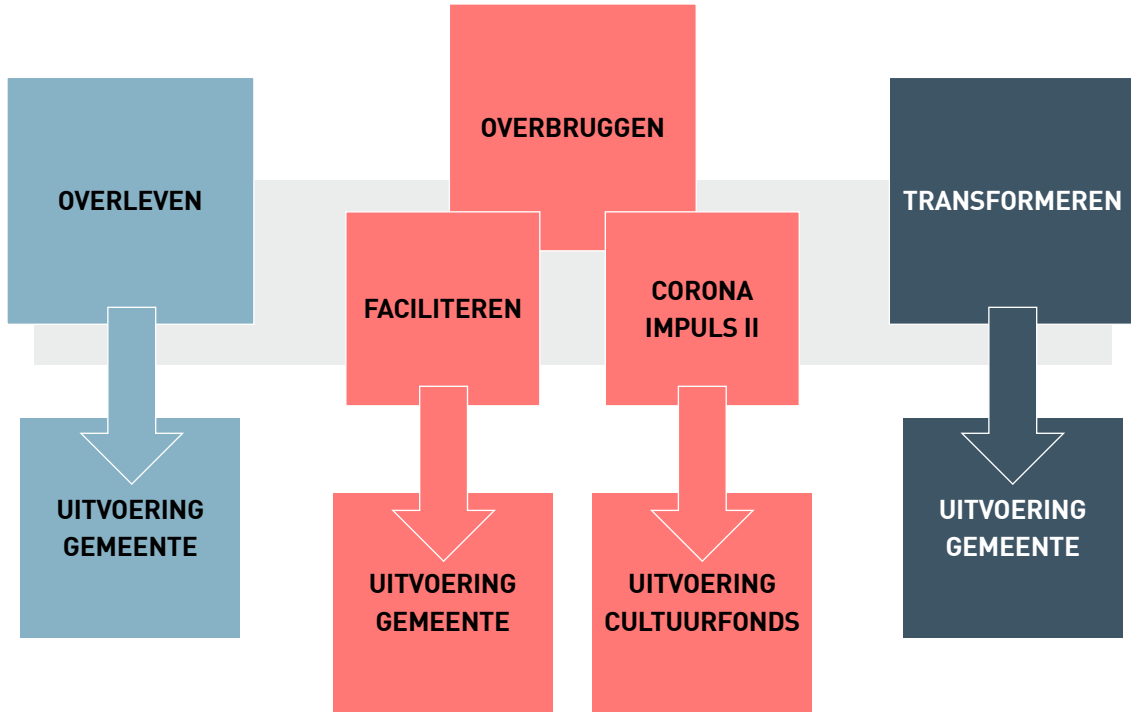
Besteding coronapakket Cultuur Almere (bedragen x 1.000 €)

Besteding: loopt door tot 2024	Bedrag
Huurkorting kunstlinie (2021)	105
Subsidieregeling 1e Coronapakket Cultuur (incl. Cultuurimpuls Cultuurfonds Almere)	1.340
Subsidieregeling 2e Coronapakket Cultuur	725
Impuls transformatie ABC	442
Herstel en vernieuwing sector (3 sporen)	810
Poppodium de Meester (in 2023 en 2024)	500
Uitvoeringskosten	110
Inzet rijksbijdrage 4 (moet nog nader bestemd worden- voorstel volgt)	501
Totaal besteding	4.533

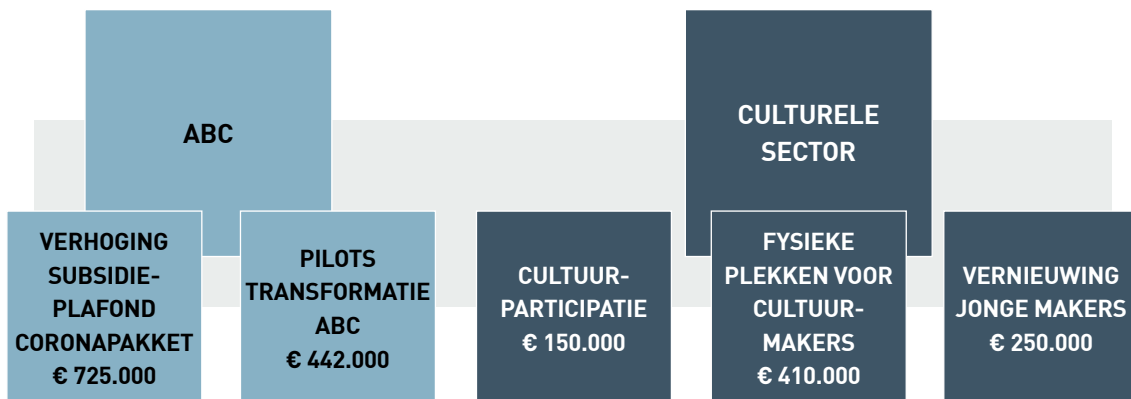

Ally Drive-in bioscoop tijdens de coronacrisis

Eerste Coronapakket Cultuur Almere

Tweede Coronapakket Cultuur Almere

Monitor cultuurparticipatie

Om inzicht te krijgen in de deelname en het bezoek van Almeerders aan culturele activiteiten binnen en buiten de stad, voert de gemeente elke drie jaar een onderzoek uit naar de cultuurparticipatie van haar inwoners. Het onderzoek beschrijft de uitkomsten van een enquête onder ongeveer 11.000 Almeerders (9.000 volwassenen en 2.000 jongeren vanaf 13 jaar). Het cultuurparticipatieonderzoek 2020 is uitgevoerd net voor de lockdown in maart 2020. Toch is het relevant voor de evaluatie van het Cultuurplan om de resultaten hier weer te geven. De behoefte aan cultuur is groot- en die zal mede door het ontbreken van culturele activiteiten tijdens de coronacrisis, alleen maar toegenomen zijn.

Samenvatting monitor cultuurparticipatie 2020

De interesse van Almeerders in het cultureel aanbod is niet veel veranderd. Van de Almeerders heeft 93% één of meer culturele voorstellingen, musea of films bezocht. Het percentage 'frequente bezoekers' van culturele evenementen in Almere is toegenomen en het percentage niet-bezoekers gedaald. De belangrijkste reden voor Almeerders om voorstellingen en culturele instellingen buiten Almere te bezoeken is dat de betreffende productie niet in Almere werd opgevoerd. Het afgelopen jaar hebben meer Almeerders een museum bezocht; vooral kunstmusea en musea over techniek/wetenschap waren

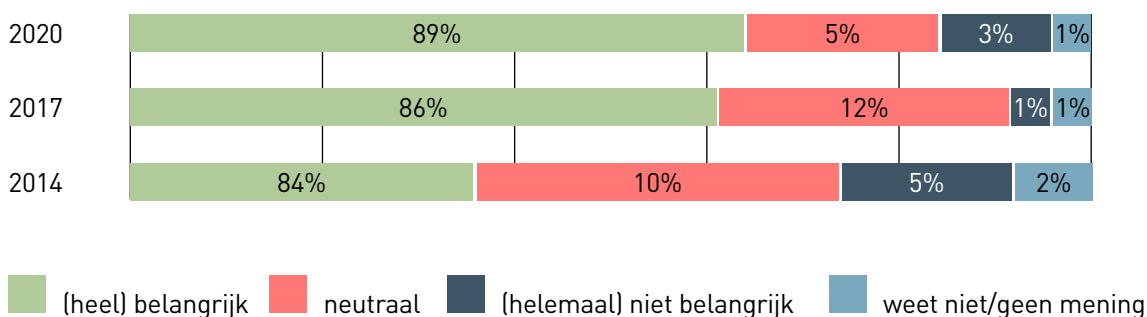
populair. Bijna de helft (45%) van de Almeerders doet in zijn of haar vrije tijd iets kunstzinnigs of creatiefs. Zes van de tien Almeerders die lessen volgen of lid zijn van een vereniging voor een kunstzinnige hobby doen dat binnen Almere. Een derde van de Almeerders geeft aan voorzieningen op cultureel gebied in Almere te missen. Dit was in 2017 een zesde. Volwassen Almeerders gebruiken vooral het internet als ze zich oriënteren op een uitstapje of activiteit. Jongeren gebruiken vooral social media.

Het onderzoek geeft inzicht in de ambitie Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij en de 3 doelstellingen die in het Cultuurplan daarbij geformuleerd zijn.

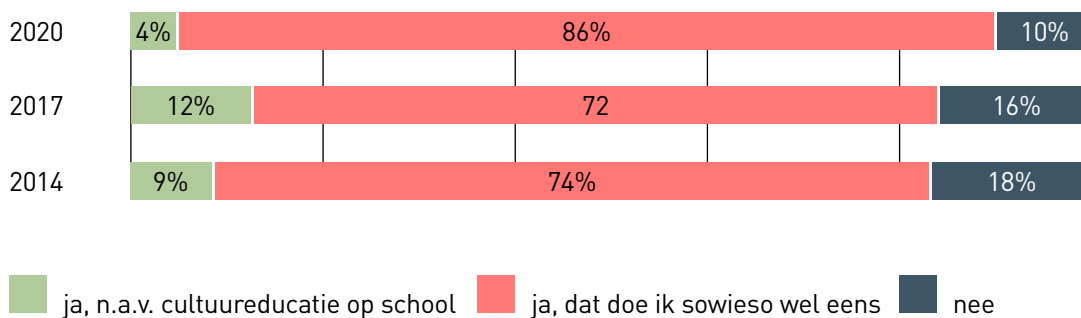
1. Cultuureducatie voor ieder kind

In de afgelopen jaren is een stijgende lijn te zien in hoeveel belang ouders hechten aan cultuureducatie op school. **Figuur 1**. Deze stijgende lijn is ook te zien in de bezoeken van ouders aan voorstellingen, concerten of musea met hun kinderen. **Figuur 2**. Verder geven meer ouders aan dat hun kinderen zijn geïnteresseerd in het zelf beoefenen van bepaalde cultuurvormen zoals muziek, theater, dans en/of tekenen door cultuureducatie op school **Figuur 3**.

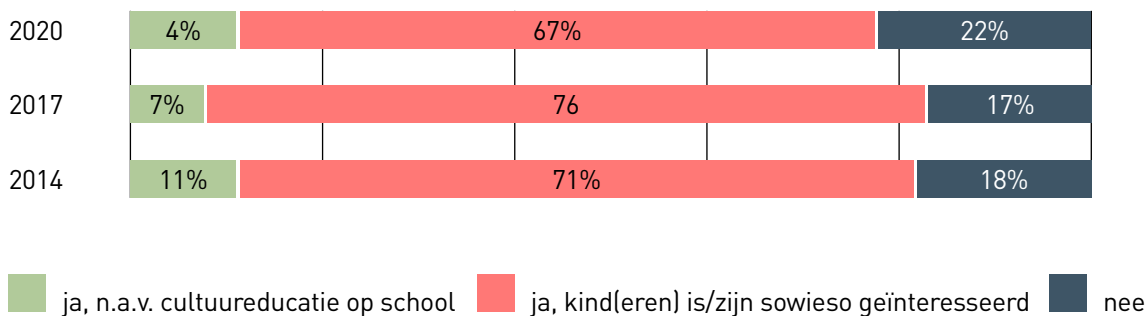
Figuur 1: Belang van cultuureducatie op basisonderwijs

Figuur 2: Bezoeken van ouders en kinderen aan voorstellingen, concerten en musea

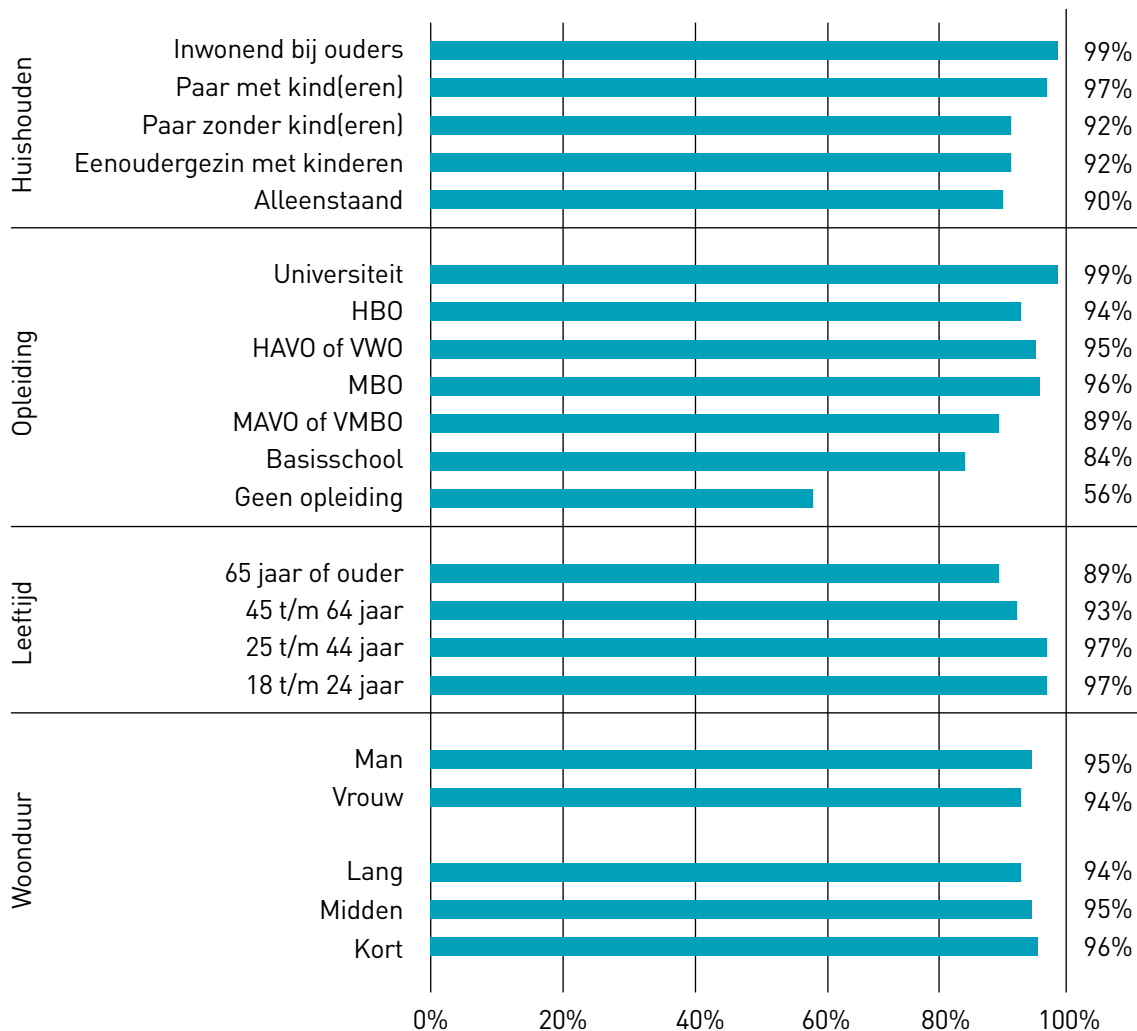
Figuur 3: Interesse van kinderen in bepaalde cultuurvormen

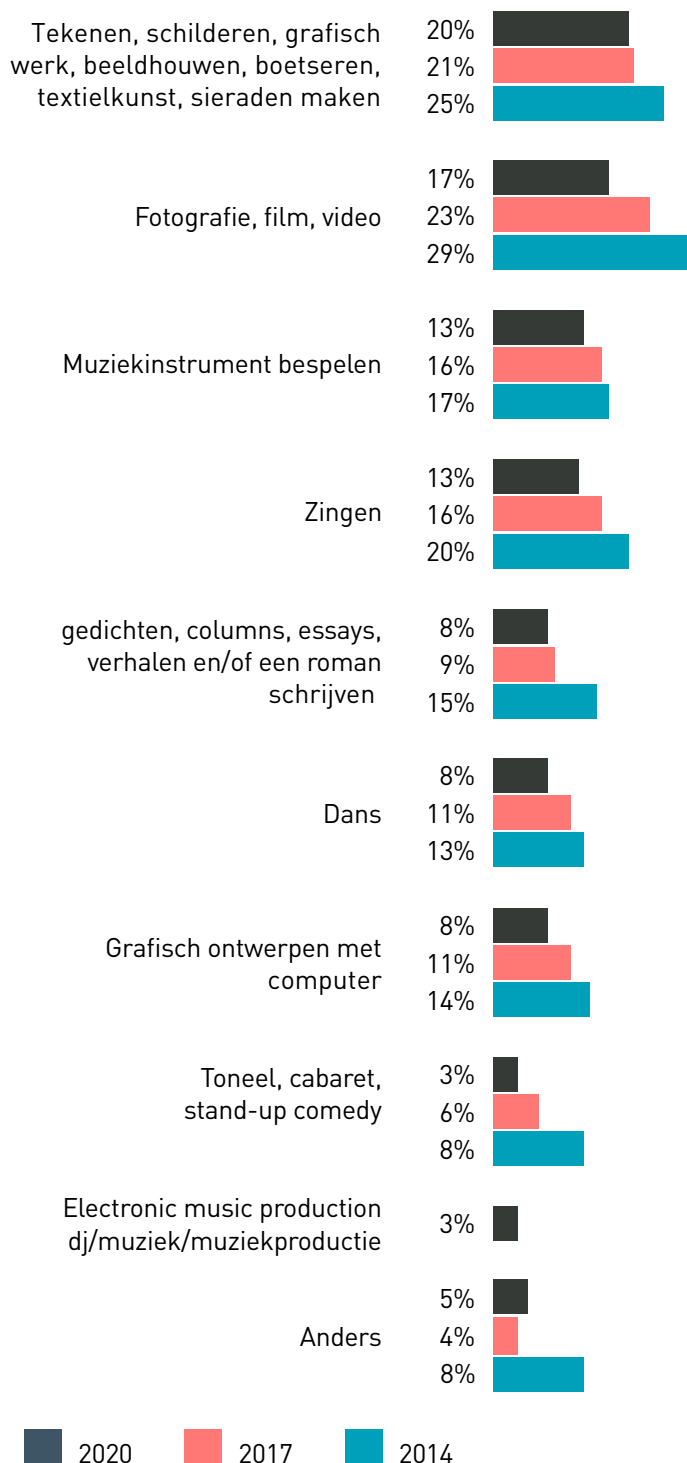
2. Elke Almeerder kan meedoen

De bezoeker van cultuur is divers. De grootste stijging in het cultuurparticipatiebereik is te zien bij lager opgeleide Almeeders **Figuur 4**. Almeerse senioren bezoeken ten opzichte van 2017 iets minder vaak een voorstelling, film of musea, terwijl dit voor de andere leeftijdsgroepen juist iets meer is geworden. Naast culturele bezoeken doet bijna de helft (45%) van de Almeeders in zijn of haar vrije tijd iets kunstzinnigs of creatiefs. **Figuur 5**. Bij alle creatieve activiteiten is een daling zichtbaar.

Figuur 4: Kenmerken van bezoekers die een of meerdere culturele voorstellingen, films of musea hebben bezocht

Figuur 5: De kunstzinnige activiteiten van Almeerders

3. Cultuur in elk stadsdeel

Een derde van de Almeerders geeft aan voorzieningen op cultureel gebied in Almere als geheel te missen. De meeste mensen missen een museum, vinden het aanbod van theater en bioscoop te mager. Een goede concertzaal of poppodium staat ook hoog op het verlanglijstje. Van de inwoners mist 15% iets in het aanbod van creatieve en/of kunstzinnige activiteiten in Almere. Ook een ruimte om te oefenen met hun band of om een cursus te organiseren wordt gemist. In Almere Haven missen mensen bepaalde evenementen die eerst wel in Almere Haven plaats vonden en nu niet meer. In Almere Buiten wordt vooral een bioscoop gemist. De inwoners van Almere Poort en Almere Hout geven aan dat er in dit stadsdeel niets is. De wens is dat er iets komt. In Almere Stad missen de bewoners een gezellig ontmoetingsplek; een buurtcafé is daarom welkom.

Communicatie met de stad

Het Cultuurplan Almere 2019-2024 is tot stand gekomen samen met de stad. Tijdens de cultuurtafels in de stadsdelen in 2018, gesprekken met de partners en het cultuurdebat in januari 2019. In het Cultuurplan hebben wij aangegeven dat wij de stad informeren en waar mogelijk betrekken bij de uitvoering van het cultuurbeleid.

Online

Op de cultuurpagina van de website van de gemeente Almere: www.almere.nl/cultuur vind je alle relevante informatie, documenten, de online cultuurkaart van Almere en het laatste nieuws. Door middel van een Nieuwsbrief Cultuur, een nieuwsbrief van het Erfgoedhuis en via Twitter en Facebook, houden wij belangstellenden op de hoogte. Het Erfgoedhuis en de stadsbeiaardiers hebben een eigen facebookaccount.

[CultuurAlmere \(@almere_cultuur\) / Twitter](#)

[Erfgoedhuis Almere | Facebook](#)

[Erfgoedhuis Almere \(@erfgoedhuis_almere\) • Instagram-foto's en -video's](#)

[Stadsbeiaardiers Almere | Facebook](#)

[Sport en Cultuur in Almere | Facebook](#)

[Sport en Cultuur in Almere \(@sportencultuur.almere\) • Instagram-foto's en -video's](#)

Almere Deze Week- Stadhuis-aan-huis- van-huis- Stads Cultuur

Drie keer per jaar doen we verslag van de uitvoering van het cultuurbeleid in een cultuurspecial in de Stadhuis-aan-huis van Almere Deze Week. We volgen daarbij de drie ambities van het cultuurplan.

The collage consists of three magazine pages from 'Almere Deze Week' with a focus on culture. The top page, 'Cultuur in Almere', features a large photo of a public art installation with people interacting. The middle page, 'Cultuur in tijden van corona', shows a group of people in a meeting, with a sub-headline 'Eind 2020 omringd de gemeente Almere vanuit de rijksoverheid een bijdrage om in de zinnen van de cultuursector. Het hoofdthema daarvan is ervoor te zorgen dat de Almerse cultuursector de ruimte blijft houden om te groeien, ondanks de coronacrisis. De gemeente wil namelijk dat de cultuursector uit deze crisis komt en de bloeiende sector wordt zoals we hebben gedooind in het huidige cultuurbeleid. 'Ik ben zo blij dat Almere, mede dankzij de steunmaatregelen van het rijk, een bedrag van 1,4 miljoen euro kan inzetten voor coronastunten aan de lokale cultuursector,' aldus wethouder Van Garderen. 'Een gemeente als Almere, die cultuur dichtbij de mensen wil brengen, verdient dat.''. The bottom page, 'Maak het Mee', shows a group of people sitting around a table, with a sub-headline 'Jaarlijks cultuurcongres'. The pages include various text columns, photos, and headlines related to cultural events and community engagement.

Jaarlijks cultuurcongres

Fysiek bij elkaar komen was in 2020 en 2021 onmogelijk. Wij organiseerden in december 2020 een online-bijeenkomst over de gevolgen van corona. Het geplande jaarlijkse cultuurcongres dat wij samen met Cultuurfonds Almere en DOCA (directieoverleg Cultuur Almere) organiseren beleefde daardoor zijn eerste editie "Maak het Mee" pas op 28 februari 2022.

Cultuurfonds Almere

Cultuurfonds Almere is een belangrijke partner in de communicatie met de cultuursector. Met het maandelijkse inloopsprekkuur Cultuurfonds Almere on tour biedt het fonds kleine organisaties en nieuwe makers informatie over cultuur in Almere en geeft het ondersteuning bij het doen van een aanvraag en bij de uitvoering van projecten.

Om professionalisering en ondernemerschap in de cultuursector verder te stimuleren, organiseert Cultuurfonds Almere geregeld workshops en bijeenkomsten onder de noemer Culturele Zaken. Voor meer informatie zie ook www.cultuurfondsalmere.nl

Communicatie met de raad

Cultuurplan Almere 2019-2024: Cultuur verrijkt, verbindt en versterkt

CV 12 maart 2019
Raadsbesluit 9 mei 2019

Het college heeft het Cultuurplan Almere 2019-2024: Cultuur verrijkt, verbindt en versterkt vastgesteld, en legt het ter besluitvorming voor aan de raad. Hierin worden de visie, ambities en doelstellingen voor het nieuwe cultuurbeleid voor de komende zes jaar beschreven. Daarnaast geeft het richting aan de culturele ontwikkeling en de inzet van de structurele extra investering in cultuur in Almere. Het Cultuurplan beschrijft drie ambities. Met de eerste ambitie richt het cultuurbeleid zich op alle Almeerders, op cultuureducatie voor alle kinderen en cultuur in alle stadsdelen. Met de tweede ambitie richt het cultuurbeleid zich op ruimte voor groei en versterking van de cultuursector, en op talentontwikkeling. Met de derde ambitie richt het cultuurbeleid zich op de regio en de rest van Nederland en de unieke culturele kenmerken van de stad waarmee Almere zich kan profileren en onderscheiden.

Herziening subsidiestelsel cultuur

CV 7 april 2020
Raadsbrief

Om de ambities en doelstellingen uit het Cultuurplan Almere 2019-2024 uit te voeren, herziet het college het subsidiestelsel cultuur. Dit maakt meerjarige financiering van cultuur mogelijk in Almere via jaarlijkse en meerjarige subsidieafspraken. De herziening van het subsidiestelsel cultuur zorgt voor meer evenwicht tussen vernieuwing en bestending van de cultuursector in Almere. Er wordt onderscheid gemaakt tussen meerjarige financiering door de gemeente Almere en incidentele financiering via Cultuurfonds Almere. Vanaf 2021 gelden nieuwe Nadere regels subsidie cultuur 2021-2024. De Nadere regels projectsubsidies amateurkunsten 2011 en Nadere regels subsidie popstimulering 2011 zijn ingetrokken. Vanuit deze twee regelingen werden tot nu toe incidentele amateurkunstinitiatieven en festivals gefinancierd. Met ingang van 1 mei 2020 kunnen initiatieven voor incidentele en nieuwe activiteiten terecht bij Cultuurfonds Almere. De Nadere regels subsidie cultuur 2021-2024 inclusief een toelichting zijn gepubliceerd op de website van de gemeente en op de website www.overheid.nl. De raad wordt via een raadsbrief geïnformeerd.

Aanpak Informele Werkmilieus

CV 11 juni 2020
Raadsbrief

Het college maakt onder de naam 'Creatief te werk' een start met het stimuleren van informele werkmilieus. Het beschrijft de rol van de gemeente bij de totstandkoming van dit soort werkplekken. Ze bieden plek aan start-ups, broedplaatsen, kennis-hubs en andere verzamelingen van kleinschalig ondernemen. Ze ontstaan soms in tijdelijkheid maar hebben ook soms een vaste plek. Bovenal geven ze de stad kleur, bieden ze Almeerse ondernemers een goede plek om op te starten, te experimenteren en creatief samen te werken. Informele werkmilieus nemen een belangrijk rol in bij het zijn van een complete ondernemende stad. De aanpak wordt de komende maanden opgestart en richt zich de eerste twee jaar op een meer bruisend centrum.

Actuele ontwikkelingen cultuur

CV 1 september 2020
Raadsbrief

Het college informeert de raad over de actuele ontwikkelingen in de cultuursector als gevolg van de coronacrisis en de adviezen van de Raad voor Cultuur en het Fonds Podiumkunsten voor de rijkssubsidies. Daarbij belicht het college de diverse noodmaatregelen voor de cultuursector en de lobby die samen met de provincie Flevoland wordt gevoerd nu Vis à Vis en Suburbia hun rijkssubsidie dreigen te verliezen. Naast deze actuele ontwikkelingen wordt de raad geïnformeerd over het in de eerste maanden van 2020 uitgevoerde cultuurparticipatie-onderzoek en de voortgang van de uitvoering van het Cultuurbeleid 2019-2024.

Cultuursubsidies 2021-2024 en Coronapakket Cultuur Almere

CV 24 november 2020
Raadsbrief

Meerjarige Cultuursubsidies 2021-2024:
Op 24 augustus heeft de adviescommissie de wethouder Cultuur geadviseerd over welke instellingen vanaf 2021 deel uitmaken van de Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur [ABC]. Het definitieve besluit over de subsidie aanvragen is genomen tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2021 door de raad, waar het definitieve budget van cultuur is vastgesteld.

Coronapakket Cultuur Almere:
Onderdeel van de landelijke coronasteunmaatregelen is een rijksbijdrage voor de lokale culturele infrastructuur. Daarmee kunnen wij het Coronapakket Cultuur inrichten dat perspectief biedt aan de gehele Almeerse cultuursector. Zowel de ABC als de culturele organisaties, makers en culturele verenigingen en ondernemers die daar niet toe behoren. Het Coronapakket cultuur richt zich op drie sporen: overleven, overbruggen en transformeren. Naast een gemeentelijke subsidieregeling, de Nadere regels Coronapakket Cultuur, wordt er ook een tweede Corona Impuls bij Cultuurfonds Almere ingericht.

Voortzetting Coronapakket cultuur in 2021

CV 29 juni 2021
Raadsbrief

De raad wordt geïnformeerd over de uitgangspunten voor het voortzetten van het Coronapakket Cultuur. Er is vanuit het Rijk een tweede steunpakket voor de lokale culturele infrastructuur beschikbaar gesteld. Dat is 2021 €2,097 miljoen voor Almere. Het college verlengt de subsidieregeling van het Coronapakket Cultuur voor een bedrag van €0,725 miljoen (3 sporen: overleven, overbruggen en transformeren). Verder reserveert het college €1,375 miljoen voor een programma op maat voor herstel & vernieuwing van de culturele infrastructuur van Almere. De uitwerking, in samenspraak met partners in de stad en provincie, volgt na de zomer.

Programma Herstel & Vernieuwing, 2e Coronapakket Cultuur

CV 14 september 2021
Raadsbrief

De raad wordt geïnformeerd over de invulling van het programma-onderdeel Herstel & Vernieuwing van het 2e Coronapakket Cultuur uit de € 2,097 miljoen rijksgeld. Binnen dit bedrag heeft het college €0,725 miljoen aan de subsidieregeling Coronapakket Cultuur toegevoegd (collegebesluit 29 juni 2021). De overige € 1.372 miljoen zet het college in voor een programma Herstel & Vernieuwing ABC en van de gehele sector. De nadruk ligt op transformatie van de ABC, cultuurparticipatie, fysieke plekken voor cultuurmakers en op werk van jonge makers. Het programma wordt op maat uitgevoerd en heeft als doel: het weerbaar en wendbaar maken van de culturele sector na en tijdens corona.

Colofon

Ter aanbieding aan de
gemeenteraad van Almere

Samenstelling

Afdeling Onderwijs, Sport en Cultuur

Fotografie

Met dank aan de culturele organisaties die
de foto's rechtevrij ter beschikking stelden.

Vormgeving

Communicatie en Dienstverlening

Drukwerk

Repro Almere

Gemeente Almere

April 2022

Gemeente Almere

